
This is the **published version** of the bachelor thesis:

Juan Estelrich, Magdalena; Matamala, Anna, dir. Subtitulació al català de la sèrie 'Supernatural'. : Traducció i anàlisi del capítol 'Swan song'. 2015. (1202 Grau en Traducció i Interpretació)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/147012>

under the terms of the **COPYRIGHT** license

SUBTITULACIÓ AL CATALÀ DE LA SÈRIE “SUPERNATURAL”.

TRADUCCIÓ I ANÀLISI DEL CAPÍTOL “SWAN SONG”

103693 - Treball de Fi de Grau

Grau de traducció i interpretació

2014-2015

Estudiant: Magdalena Juan Estelrich

Professora: Anna Matamala Ripoll

10 de juny de 2015

Dades del TFG

Títol: Subtitulació al català de la sèrie “Supernatural”. Traducció i anàlisi del capítol “Swan Song”.

Autor: Magdalena Juan Estelrich

Tutor: Anna Matamala Ripoll

Centre: Facultat de Traducció i d'Interpretació

Estudis: Grau en Traducció i Interpretació

Curs acadèmic: 2014-2015

Paraules clau

Subtitulació, *subtitling*, *English*, català, “Supernatural”, “Swan Song”, problemes, referències culturals, vocabulari, traducció interlingüística.

Resum del TFG

La subtitulació és una pràctica que permet reproduir de manera escrita la parla i alguns dels elements sonors i visuals en un producte audiovisual. A l'hora de traduir subtítols, és important tenir en compte les imatges, però també les diferències que existeixen entre l'idioma original i l'idioma meta, sobretot a l'hora de traduir les referències culturals o l'humor. Aquest treball està centrat en la traducció i la subtitulació de la sèrie nord-americana “Supernatural” i, per aquest motiu, s'ha traduït i subtitulat un dels episodis de la sèrie, el qual es titula “Swan Song”. Al llarg del treball es comenten les característiques principals de la subtitulació, els inicis i l'estat actual de la subtitulació a Catalunya i els mètodes seguits a l'hora de crear els subtítols; també es fa un breu resum sobre la sèrie i els personatges i, a continuació, es detallen els problemes principals que han sorgit a l'hora de crear els subtítols i la manera com s'han resolt.

Summary

Subtitling is a practice that enables the reproduction of speech and other visual and sonorous elements through written language in audiovisual products. When translating subtitles, one must remember to pay attention not only to images, but also to the differences between the original language and the target language, especially during the translation of elements like cultural references or humor. This essay is about the

translation and subtitling of “Supernatural”, a North American television series and, in order to do it, the episode “Swan Song” has been translated and subtitled. Throughout this essay, one can see that there are exposed the basic characteristics of subtitling, a brief summary about the history of subtitling in Catalan and the methods used while creating the subtitles for this episode. There is also a summary about the series and its main characters, followed by an analysis of the main problems found while creating the subtitles and the ways in which they have been solved.

Avís legal

© Magdalena Juan Estelrich, Barcelona, 2015. Tots els drets reservats.

Cap contingut d'aquest treball pot ésser objecte de reproducció, comunicació pública, difusió i/o transformació, de forma parcial o total, sense el permís o l'autorització de la seva autora.

Aviso legal

© Magdalena Juan Estelrich, Barcelona, 2015. Todos los derechos reservados.

Ningún contenido de este trabajo puede ser objeto de reproducción, comunicación pública, difusión y/o transformación, de forma parcial o total, sin el permiso o la autorización de su autora.

Legal notice

© Magdalena Juan Estelrich, Barcelona, 2015. All rights reserved.

None of the content of this academic work may be reproduced, distributed, broadcast and/or transformed, either in whole or in part, without the express permission or authorization of the author.

1. Taula de continguts

1. Taula de continguts.....	4
2. Introducció	5
3. La subtitulació.....	7
3.1. La subtitulació en català.....	10
4. Metodologia.....	12
4.1. La sèrie	13
4.1.1. Els personatges	14
5. Anàlisi dels problemes de traducció	17
5.1. Problemes de traducció:.....	17
5.1.1. Registres i idiolectes.....	17
5.1.2. Cançons	19
5.1.3. Referents culturals	20
5.1.4. Vocabulari	22
5.1.5. Altres llengües.....	25
5.2. Problemes de localització	26
5.2.1. Limitació de temps	26
5.2.1.1. Simplificacions	27
5.2.1.2. Omissions	28
5.3.1. Excés de temps	29
6. Conclusions.....	31
7. Bibliografia.....	33
8. Annex.....	35
8.1. Guió original en anglès	I
8.2. Subtítols en català	XX
8.3. Enllaços	XLII

2. Introducció

Aquest treball de final de grau se centra en la traducció audiovisual i, més específicament, en la traducció i la creació de subtítols. He escollit fer una subtitulació en lloc d'una traducció per a doblatge perquè amb la subtitulació es pot conservar l'àudio en idioma original alhora que també es rep un missatge escrit en un altre idioma i això em sembla molt interessant perquè, entre d'altres coses, fomenta l'aprenentatge de llengües, un requisit molt important en aquesta època en la que vivim.

Per a fer el treball, he escollit un capítol de la cinquena temporada de la sèrie nord-americana *Supernatural* ("Sobrenatural" en català) (Kripke, 2005-). Es tracta d'una sèrie que gira al voltant de dos germans que viatgen d'una part a l'altra dels Estats Units caçant monstres. L'episodi que he escollit és el darrer de la cinquena temporada i l'he triat perquè, a part de ser una espècie de resum de la vida dels protagonistes, la qual cosa ajuda a entendre la trama de la sèrie si no s'ha vist cap altre episodi, també és el que tanca la història que va començar a la primera temporada i això em va semblar important, perquè és un dels punts culminants de la sèrie. És un capítol que, al meu entendre, és molt interessant des del punt de vista del traductor perquè la música i els referents culturals, sobretot religiosos, hi són molt presents i aquests elements sempre suposen un repte a l'hora de fer la traducció. Un altre dels elements que em va fer decidir per aquest capítol en concret va ser l'existència del narrador, perquè no només hi és per narrar parts de la història, sinó que, com que és un personatge, també intervé en els diàlegs, la qual cosa fa que els subtítols per a una mateixa persona hagin de tenir dos estils diferents i això em va semblar interessant a nivell de subtitulat.

Per a fer els subtítols, he utilitzat el programa de subtitulació *Aegisub*, el qual és un programa gratuït i bastant complet. No és gaire complicat a l'hora d'utilitzar i permet crear diferents estils de subtítols, la qual cosa és molt útil quan s'han de subtitular cançons o el que va dient un narrador, sobretot, perquè permet crear diferents estils de subtítols, ja que es poden escollir diferents tipus i grandàries de lletres, a més de colors. També permet col·locar els subtítols a diferents parts de la pantalla; és a dir, no només permet col·locar els subtítols a la part inferior de la pantalla, sinó que també dóna la possibilitat de posar-los a la part superior o al mig de la pantalla, i dóna l'opció d'alinejar-los a la dreta, a l'esquerra o centrats. A més, com que el programa consta d'una pista de so, és molt més fàcil localitzar els subtítols de manera precisa, perquè és pot treballar només amb l'àudio i detectar exactament el moment en el qual hi ha una intervenció sonora, ja sigui una cançó com alguna cosa dita per un dels personatges.

Aquest treball té l'objectiu d'apropar una sèrie televisiva estatunidenca a un possible públic de parla catalana, perquè aquest producte, el qual està fet originalment en anglès, no gaudeix d'una traducció al català. L'objectiu principal del treball consisteix a fer una

traducció i subtitulació d'un capítol d'una sèrie de ficció i reflexionar sobre el procés dut a terme per a fer-ho. Aquest objectiu principal es pot dividir en tres objectius específics, els quals són:

- a) Identificar les especificitats de la subtitulació.
- b) Saber reconèixer les dificultats que comporta treballar amb un producte de ficció audiovisual.
- c) Prendre decisions a l'hora de traduir i raonar sobre aquestes decisions, sempre tenint en compte el tipus de traducció escollida.

El treball consta d'un resum de les característiques principals de la subtitulació, on s'expliquen els diferents criteris a seguir a l'hora de subtitular i els possibles problemes que es poden trobar durant el procés, com ara les dificultats a l'hora de traduir les cançons, l'humor i certs referents culturals, a més d'explicar un poc la història de la traducció audiovisual en català (aquestes explicacions es troben al capítol «La subtitulació»). El treball també inclou l'apartat de metodologia, en la qual apareixen explicats els criteris i el sistema de treball que s'han adoptat per a fer aquest treball, a més d'un subapartat on s'explica l'argument de la sèrie escollida i inclou un resum del capítol subtitulat i dels personatges que hi apareixen (el qual es troba al capítol «Metodologia»). Més endavant, s'hi troba un comentari sobre la traducció realitzada, on s'analitzen els problemes segons la seva categoria i es proposen solucions (l'anàlisi dels problemes es troba al capítol «Problemes»). Tot seguit, hi ha l'apartat de les conclusions a les quals s'han arribat durant el treball (al capítol «Conclusions») i la bibliografia utilitzada (a l'apartat «Bibliografia»). Finalment, a l'annex s'inclouen el text original i la seva traducció i un enllaç als documents audiovisuals originals, com també l'arxiu que conté els subtítols en format ASS per si es vol visualitzar el producte amb els subtítols creats (això es troba al final del treball, a l'apartat titulat «Annex»).

3. La subtitulació

La subtitulació és una pràctica lingüística que depèn d'un suport audiovisual, perquè ofereix un text escrit en pantalla que reproduïx els diàlegs dels personatges i alguns elements escrits que apareixen en pantalla, com ara cartes o titulars de diari. A més, també reproduïx certes veus en *off*, algunes lletres de les cançons o alguns sons.

Subtitling may be defined as a translation practice that consists of presenting a written text, generally on the lower part of the screen, that endeavours to recount the original dialogue of the speaker, as well as the discursive elements that appear in the image [...], and the information that is contained on the soundtrack. (Díaz Cintas i Remael. 2007: 8).

A més, la subtitulació suposa un canvi de canal, perquè passa del canal oral a l'escrit, la qual cosa fa que es perdin alguns elements lingüístics de la parla oral, a causa del fet que és impossible mantenir-los tots sense carregar la pantalla de text i, en conseqüència, impedir que les imatges en pantalla arribin a l'espectador.

Hi ha diferents tipus de subtitulació, segons el públic al qual van dirigits els subtítols i a l'idioma en el qual estan escrits. Pel que fa al públic, els subtítols dirigits al públic en general reproduïran els diàlegs dels personatges, les lletres d'algunes cançons i alguns elements escrits que apareguin en pantalla, com ara rètols o titulars, i normalment seran de color blanc amb els contorns obscurs, per a facilitar la lectura; en canvi, els subtítols que van dirigits a les persones sordes inclouran informació sonora addicional, és a dir, indicaran si hi ha algun soroll de fons, com una porta tancant-se o un gos bordant, i, a més, aquest tipus de subtítols atorguen colors diferents als diferents personatges, així l'espectador tindrà molt més fàcil identificar qui està parlant en cada moment. Pel que fa a l'idioma dels subtítols, trobem els subtítols intralingüístics i els interlingüístics. Els subtítols intralingüístics són els que estan escrits en la mateixa llengua de l'àudio original, és a dir, si l'àudio és en català, els subtítols també apareixeran escrits en català; en canvi, els interlingüístics estan escrits en un idioma diferent de l'àudio original. També hi ha l'opció de fer una subtitulació bilingüe, en la qual apareixen dos grups de subtítols alhora, uns escrits en l'idioma original del producte audiovisual i l'altre escrits en un altre idioma; aquest tipus de subtitulació s'utilitza en països bilingües o per a l'aprenentatge d'idiomes, perquè permet visualitzar contingut audiovisual amb subtítols en l'idioma matern i en l'idioma que es vol aprendre a la vegada.

Recentment s'ha destacat l'ús de la subtitulació interlingüística com a eina per tal d'aprendre idiomes, i cada cop es fa servir més a l'aula com a material d'aprenentatge. (Bartoll. 2012: 98)

A l'hora de subtitular un producte audiovisual, és molt important que el text vagi d'acord amb les imatges, perquè les imatges són el que marca quan toquen aparèixer els subtítols i

són, juntament amb els subtítols, la font principal d'informació. En tot moment el text s'ha d'avenir amb les imatges, perquè aquestes són el més rellevant a l'hora d'entendre el missatge que el suport audiovisual vol transmetre; si les imatges envien un missatge, però els subtítols el distorsionen o envien un missatge contradictori, l'espectador es confon perquè rep informació contradictòria.

Les imatges són un dels components informatius del text audiovisual i, per tant, s'han de tenir en compte a l'hora d'escriure el subtítol. Això és vàlid com a restricció, en el sentit que no es pot escriure quelcom que contradigui el que es veu en les imatges. (Bartoll. 2012: 130)

Normalment, els subtítols consten d'una o dues línies de text i se situen centrats a la part inferior de la pantalla, tot i que en casos puntals hi poden aparèixer a la part superior, per exemple, quan són la lletra d'una cançó, quan reproduïxen la informació d'un rètol o quan ja apareix informació escrita a la part inferior de la pantalla, com ara els noms dels actors, la qual cosa dificultaria el poder llegir còmodament els subtítols. Es col·loquen d'aquesta manera per evitar que les lletres ocupin massa espai de la pantalla i això dificulti la visualització del contingut audiovisual.

La durada d'un subtítol en pantalla depèn de la quantitat de caràcters pels quals està compost. Per norma, la llargada màxima d'un subtítol sol ser d'entre trenta-sis i trenta-vuit caràcters. Per exemple, si un subtítol està compost per trenta-quatre caràcters, haurà d'aparèixer en pantalla durant més temps que un subtítol de quinze caràcters. Tal com afirma Castro (2001: 278), «los subtítulos pueden contener un máximo de dos líneas de 35 o 40 caracteres de anchura cada uno como máximo».

El temps d'estada màxima d'un subtítol en pantalla hauria de ser d'uns sis segons com a molt, perquè si el deixem més estona en pantalla resulta carregant i de poca utilitat, ja que l'espectador ja ha tingut temps de sobres per llegir-lo; i l'estada mínima d'un subtítol en pantalla és d'un segon o d'un segon i mig, perquè si no hi està aquest mínim de temps, és possible que l'espectador no tingui temps d'absorbir la informació, per molt curta que sigui la frase.

Els subtítols normalment han de seguir els moviments de la càmera, sempre i quan la càmera és mogui de manera massa ràpida i, per la qual cosa, resulti impossible que el subtítol en segueixi el ritme perquè, si ho fes, l'espectador no tindria temps de llegir-lo; i també han de seguir el ritme de parla, però, tot i així, poden quedar-se un moment més en pantalla després que la intervenció del personatge hagi acabat. Així mateix, si un subtítol conté molta informació, es pot permetre que hi hagi una mica d'asincronia i que els subtítols apareguin una mica abans que el personatge comenci a parlar i desapareguin una mica després que el discurs hagi acabat. Tot i això, sempre han de respectar l'estructura narrativa visual i desaparèixer de la pantalla cada vegada que la càmera mostri una nova localització. L'entrada i sortida dels subtítols han de seguir la cadència de la parla dels personatges i del ritme de les cançons, tenint en compte interrupcions, possibles pauses, etc; i no haurien d'anticipar mai el que passa a la narració de les imatges,

per així evitar que els subtítols revelin informació important que pugui passar després en pantalla. Tal com afirma Skuggevik (2009: 205), és «imperative to recognise that it is not the words themselves which necessarily determine the communicative function of a statement, but the way they are given expression». Per això, és molt important que els subtítols entrin i surtin al moment adequat, perquè això ajuda a mantenir la coherència de la història i ajuda a identificar qui està parlant en cada moment; això resulta molt útil sobretot si l'àudio està en versió original i els subtítols són una traducció.

Pel que fa a l'apartat lingüístic de la subtitulació, un dels majors problemes que és té és la falta d'espai, per la qual cosa els subtítols quasi mai podran contenir una càrrega informativa idèntica a l'original. Això farà que s'hagin d'utilitzar diferents tècniques de traducció, les quals permetin conservar l'essència del missatge. Algunes d'aquestes tècniques poden ser l'omissió de certa informació que el traductor consideri que no és fonamental per a entendre el missatge que es vol transmetre, com per exemple l'ús d'oracions redundants o la repetició de certes paraules; una altra tècnica que és pot utilitzar és la condensació, la qual consisteix a simplificar les oracions mitjançant el canvi de certes paraules per sinònims més curts o utilitzant formes verbals simples enlloc de compostes, ja que aquestes darreres ocupen més espai. Un dels problemes principals d'aquesta manca d'espai és que es perd espontaneïtat en la parla, tot i que normalment s'ha de fer aquest sacrifici per poder transmetre el missatge de la manera més fidel possible.

Un altre repte que, en certa manera, va lligat a aquesta manca d'espai a l'hora de subtitular és la traducció de referents culturals perquè, si en un altre tipus de traducció escrita és possible mantenir el referent i posar una nota a peu de pàgina que l'expliqui, en la subtitulació no hi ha espai suficient en pantalla per a poder-ho fer, o sigui que aquests termes s'han de traduir de manera que el públic entengui la referència, la qual cosa a vegades implica canviar un referent per un altre, sense que això afecti la relació entre les paraules i les imatges.

La transposición cultural [...] sigue dos estrategias concretas: la omisión de referencias culturales innecesarias y la explicación o «interpretación» de los referentes culturales en los casos de alteridad para facilitar la comprensión. (Martínez. 2001: 159).

Un altre element a l'hora de traduir amb el qual també s'ha de posar atenció és l'humor, perquè s'ha d'aconseguir fer gràcia i, per això, a vegades s'ha de canviar totalment l'element graciós de l'original perquè el públic és diferent i pot no entendre la gràcia de l'escena; per a fer això, també s'han de tenir en compte els elements que apareixen en pantalla, perquè la broma que es proposi a la traducció no pot contradir les imatges que hi apareixen de cap de les maneres i així evitar enviar missatges contradictoris.

L'important és establir una jerarquia dels elements humorístics segons la traducció. El més habitual és que prevalgui l'aspecte comunicatiu per damunt de la fidelitat semàntica amb l'original. Això pot obligar a fer

canvis importants, però d'aquesta manera és més fàcil mantenir la intenció còmica. (Bartoll. 2012: 166).

La traducció de cançons també sol portar alguns maldecaps, perquè no sempre s'han de traduir i pot suposar un problema decidir quines es tradueixen i quines no. Si es decideix traduir una cançó, aquesta ha d'aconseguir reproduir el missatge i l'emoció que transmet l'original i s'ha d'intentar mantenir, més o menys, el ritme o la rima per així fer que la traducció segueixi l'àudio i l'espectador tingui més fàcil seguir la lletra que apareix en pantalla.

En conclusió, la subtitulació transforma i adapta la informació sonora dels diferents medis audiovisuals a la pantalla mitjançant el llenguatge escrit. Aquest llenguatge escrit pot estar tant en la llengua original de l'àudio com en una altra llengua diferent i, per això, és una eina a tenir en compte a l'hora d'estudiar idiomes. També s'ha de destacar que, al ser llenguatge escrit, ajuda a les persones amb problemes d'audició a entendre millor la informació que transmet el producte. Pel que fa a la traducció de subtítols, les imatges i el text que apareixen en pantalla determina les paraules i les expressions que el traductor haurà d'escollir a l'hora d'adaptar el text a una altra llengua i cultura.

3.1. La subtitulació en català

Segons explica Bartoll (2012), la primera vegada que apareixen subtítols en català és durant la Segona República Espanyola, l'any 1931, durant un cicle de cinema organitzat per Palestra, una entitat patriòtica catalana. Les primeres pel·lícules que es van subtitular en català van ser *Amèrica* (D.W. Griffith, 1924), *El setè cel* (Borzage, 1927) i *Dos amants* (Niblo, 1928), entre d'altres. Se suposa que aquestes pel·lícules eren mudes i que el que es va traduir al català van ser els intertítols. Es pot dir que el primer llargmetratge subtitulat al català es va projectar el 1933, durant la Setmana del Cinema Català, i es tractava de la pel·lícula *Gloria* (Behrendt, 1931).

Uns anys més tard, amb l'arribada de la dictadura d'en Franco, es va prohibir el cinema en català. Durant la dictadura, es va prohibir l'ús de qualsevol llengua que no fos el castellà i, per això, el govern es va decantar per doblar totes les pel·lícules al castellà. Fins el 1965 no es va autoritzar el cinema comercial que utilitzava el català com a llengua original; i també es van començar a subtitular algunes pel·lícules que abans només s'havien pogut mirar en castellà. El 1980 es van doblar els primers llargmetratges al català, els quals van ser *L'home elefant* (Lynch, 1980) i *Carros de foc* (Hudson, 1981).

Més endavant, a l'any 2010, es va crear una llei que promulgava que el 50% de les còpies de les pel·lícules que s'estrenessin a Catalunya havien de proporcionar el

contingut en català, ja fos mitjançant el doblatge com mitjançant el subtitulat. De tota manera, aquesta llei no es va arribar a complir mai.

Actualment, trobem la majoria dels productes subtitulats en català a la Filmoteca de Catalunya i a festivals de cinema que es fan per tot Catalunya, com ara el Festival de Cinema Fantàstic de Catalunya o el Festival de Cinema de Dones.

De tota manera, el mitjà de comunicació en el qual s'ofereixen més subtítols en català és la televisió, sobretot la Televisió de Catalunya, que ofereix subtítols per a persones amb discapacitats auditives a més de la meitat de la seva programació. A més, utilitza maneres diferents de subtitular segons el programa al qual van adreçats els subtítols: utilitzen un tipus de subtítols si els programes són diferits; si els programes són en directe i amb una preparació prèvia; si els programes són en directe però sense una preparació prèvia i en els quals s'utilitzen uns subtítols que resumeixin la informació que s'emet oralment; o si els programes són en directe i els subtítols ofereixen una transcripció literal del que es diu.

Pel que fa als productes en DVD, de cada vegada en trobem més que ofereixin subtítols en català. De tota manera, si un DVD dona l'opció de posar els subtítols en català, és molt probable que també contengui la pel·lícula doblada al català, però si el DVD no ofereix la pel·lícula doblada al català, segurament tampoc no tindrà l'opció de posar els subtítols en català.

4. Metodologia

La subtitulació que he decidit fer en aquest treball va dirigida al públic general, per això he evitat incloure informació sonora addicional com es faria si el producte s'adrecés a persones amb problemes d'audició, perquè l'espectador ja la rep per via auditiva i no necessita un subtítol que li especifiqui els diferents sorolls que hi van apareixent. Per aquest mateix motiu, he utilitzat el color blanc per a les lletres, perquè, en aquest cas, no es necessiten diferents colors per a diferenciar els personatges i és per això que he optat per utilitzar un únic color i que aquest fos el que s'utilitza normalment en la subtitulació. La tipografia que he utilitzat per a les lletres és l'*Arial* i tenen una mida de 26 punts. Per fer els subtítols, he utilitzat el programa *Aegisub*, que és gratuït i fàcil de manejar i que permet crear diferents estils de subtítols. Per fer la subtitulació de la sèrie, he creat tres estils diferents: l'estil *Default*, que he utilitzat pels subtítols comuns, que contenen les característiques que acabo d'anomenar i que estan situats a la part inferior de la pantalla; l'estil *Veü en off*, que he utilitzat tant per subtitular les intervencions del narrador com per subtitular les diferents cançons que van apareixent al llarg del capítol, i que, a part de contenir les característiques anomenades abans, utilitza la cursiva, com és sol fer en aquests tipus de subtítols; i, finalment, l'estil *Subtítols enlairats*, que té les característiques del *Default*, però que col·loca els subtítols a la part superior de la pantalla, i que he utilitzat en aquelles escenes en les quals apareixen els crèdits a la part inferior de la pantalla, per així evitar que se solapin les lletres dels subtítols amb les dels crèdits. Pel que fa a la quantitat de caràcters per subtítol, he optat per deixar un màxim de 38 caràcters per línia, de manera que, com a màxim, poden aparèixer 76 caràcters en pantalla, si el subtítol consta de dues línies. Els subtítols apareixen en pantalla, com a mínim, durant un segon i com a màxim, sis segons, perquè són els paràmetres més utilitzats en la subtitulació.

Pel que fa a l'idioma dels subtítols, m'he decantat per fer una subtitulació interlingüística, ja que l'àudio del vídeo és l'original, que està en anglès, i els subtítols que he fet són en català, perquè la sèrie que he escollit per a fer el treball no ha estat mai adaptada a aquest idioma. Tot i que hi ha diverses maneres de traduir i subtitular un producte audiovisual, per fer aquest treball he optat per buscar una transcripció de l'àudio en anglès, la qual he revisat i corregit algunes faltes que tenia i he afegit algunes frases i paraules que hi faltaven; n'he fet una primera traducció simple al català, en la qual he posat diverses opcions de traducció per algunes paraules o oracions, sobretot les que m'han semblat més problemàtiques, i després he fet els subtítols adaptant el material que tenia traduït al català a la pantalla, escollint l'opció que em semblava millor i sempre de manera que el text anés d'acord amb les imatges. Tot i que en la pràctica professional normalment és tradueixen els subtítols directament, sense fer una traducció prèvia del guió, en aquest cas he considerat útil fer-ne una primera traducció per així anar marcant diferents opcions de traducció abans de fer els subtítols amb la versió definitiva. A l'hora de traduir, m'he guiat per les normes que dicta TVC; per tant, he utilitzat el web *Esadir.cat* per resoldre els

dubtes sobre la llengua. Per exemple, he seguit les seves indicacions a l'hora d'escriure la paraula *sisplau*, ja que es pot escriure de maneres diferents i aquesta és la més indicada per utilitzar als subtítols, perquè estalvia més espai que *si us plau*. També l'he utilitzat per comprovar la manera correcta d'escriure en català els topònims de diferents llocs que son anomenats al capítol i per saber com utilitzar el llenguatge col·loquial en un text inserit en un element audiovisual. A més, en segons quines intervencions, he utilitzat marques més pròpies del llenguatge col·loquial que no de l'escrit, com ara la forma *li* en lloc de *els hi*. Finalment, vull aclarir que he traduït els noms dels personatges bíblics que apareixen al capítol perquè així l'espectador pugui entendre millor qui són. És a dir, a la sèrie en versió original, per exemple, l'arcàngel Miquel és diu Michael, perquè és l'equivalent del nom *Miquel* en anglès, i en Lluçifer es diu Lucifer. Tot i que normalment els noms dels personatges no es tradueixen, he optat per traduir aquests noms perquè són uns personatges concrets d'un llibre concret que té traducció al català i que, per tant, l'espectador català coneix el nom que tenen en la traducció. És per aquest motiu que no he deixat els noms en versió original, perquè així l'espectador relaciona més fàcilment els personatges de la sèrie amb els personatges bíblics.

4.1. La sèrie

La sèrie que he escollit per a fer aquest treball de subtitulació és una producció nord-americana que pertany a la productora *Warner Brothers* i que es retransmet a través del canal nord-americà *The CW*. El títol original de la sèrie és *Supernatural*, el qual he traduït al català com a *Sobrenatural*. Actualment, la sèrie consta de deu temporades d'uns vint-i-dos capítols cada una, la qual cosa demostra que, tot i no ser una sèrie gaire coneguda, ha aconseguit sobreviure molts anys en pantalla.

La història gira al voltant de dos germans, en Sam i en Dean Winchester, els quals es dediquen a recórrer Estats Units matant monstres, com ara fantasmes, vampirs o homes llop. Durant les primeres temporades, busquen el dimoni que va matar els seus pares i que li va donar a beure la seva sang demoníaca a en Sam quan encara era un nadó com a part d'un pla per a crear joves amb facultats especials, com ara la telecinesi o el poder de veure el futur; aquest darrer poder és el que té en Sam. Després de buscar molt, els dos germans finalment aconsegueixen trobar i matar el dimoni que buscaven, el qual revela que tot forma part d'un pla superior: resulta ser que els dimonis volen retornar en Lluçifer a la Terra. Per evitar-ho, uns quants àngels són enviats a la Terra i revelen que, si en Lluçifer compleix el seu pla, en Dean haurà de deixar que l'arcàngel Miquel el posseeixi i s'enfronti a l'àngel caigut per així evitar l'apocalipsi.

El capítol que he escollit es titula *Swan Song* (*La cançó del cigne* en català) i és el darrer de la cinquena temporada, la qual comença quan en Lluçifer és alliberat de l'Infern i revela que el seu recipient (la persona que ha de posseir si vol seguir a la Terra) és en Sam. Els dos germans es neguen a ser posseïts i intenten trobar una altra manera d'evitar la fi del món, però les coses es precipiten quan descobreixen que tenen un germanastre,

l'Adam, i que els àngels el volen utilitzar com a recipient d'en Miquel. Finalment, i gràcies a l'ajuda de l'àngel Castiel i dels consells de l'arcàngel Gabriel, els germans aconseguen trobar una manera de retornar en Llucifer a l'Infern sense que esclati la guerra entre el Dimoni i l'arcàngel. Aquí és quan comença el capítol que he subtitulat, quan els germans Winchester van a buscar en Llucifer i en Sam deixa que el posseeixi, per així tenir el Dimoni dins el cos i poder portar-lo fins al portal que du a l'Infern. Al principi, en Llucifer aconseguix guanyar el control del cos d'en Sam i va fins al lloc on s'ha d'enfrontar amb el seu germà Miquel però, abans que comenci la batalla, en Dean apareix per intentar ajudar en Sam a recuperar el control del seu cos, la qual cosa aconseguix. Finalment, en Sam, que encara té en Llucifer a dins, es llança al forat que porta a l'Infern i així, sacrificant la seva vida, aconseguix tancar el Dimoni i evitar l'apocalipsi.

4.1.1. Els personatges

La sèrie gira al voltant de dos personatges principals, en Sam i en Dean, però també hi apareixen molts personatges relacionats amb la vida d'aquests dos germans que tenen una gran importància en el desenvolupament de la història:

En Sam Winchester és el germà petit i és un dels protagonistes de la sèrie. Quan només tenia sis mesos, un dimoni va entrar a la seva habitació i li va donar de beure la seva sang, a més de matar la seva mare en un incendi. A partir de llavors, el seu pare es va convertir en caçador de monstres i va entrenar els seus fills des de petits perquè també ho fossin. Quan en Sam va complir els 22 anys, va començar a tenir visions i, amb l'ajuda del seu germà, va descobrir que el dimoni, al donar-li de beure la seva sang, no només li havia conferit alguns poders psíquics, sinó que esperava que en Sam aconseguís poder suficient com per liderar les legions de dimonis després de l'alliberament d'en Llucifer. En Sam s'hi va negar, tot i que durant una època va consentir beure sang de dimoni per poder tenir més poders i poder matar dimonis amb més facilitat. Al cap d'uns anys, per culpa dels enganys d'un dimoni, en Sam va acabar trencant el darrer segell i, sense voler-ho, va alliberar en Llucifer de l'Infern; en Llucifer mateix se li va aparèixer i va dir-li que necessitava el seu cos per poder caminar pel món dels vius i que, per molt que s'hi resistís, li acabaria cedint. Actualment, en Sam lluita per evitar que en Llucifer el posseeixi i, així, impedir que arribi la fi del món.

En Dean Winchester és el germà gran i l'altre protagonista de la sèrie. Des que va salvar en Sam de les flames el dia que va morir la seva mare, la seva vida es va centrar en intentar protegir el seu germà del perill que suposa una vida basada en la caça de monstres. Després de morir i anar a l'Infern, on va trencar el primer dels segells que mantenien en Llucifer confinat a l'Infern, va ser ressuscitat per l'àngel Castiel, el qual li va revelar que era el recipient de l'arcàngel Miquel i que s'havia de deixar posseir si volia evitar l'Apocalipsi. Tot i la insistència dels àngels, en Dean va refusar i ara lluita al costat

del seu germà per evitar que el Dimoni i en Miquel comencin una guerra que destruirà el món.

En Castiel és l'àngel que va rescatar en Dean de l'Infern. Al principi, tenia la missió de fer que en Dean acceptés el seu destí i es convertís en el recipient d'en Miquel, però, a mesura que va anar passant el temps, en Castiel va descobrir que la intenció de la majoria d'àngels no era salvar el món, sinó que volien que en Llucifer i en Miquel comencessin la guerra per així poder desfer-se dels humans i d'un món que no entenien i pel qual ja no es preocupaven. És per aquest motiu que en Castiel es va rebel·lar en contra dels seus germans i es va unir als Winchester per ajudar-los a trobar una manera d'evitar l'Apocalipsi.

En Bobby Singer és un caçador de monstres. Després de la mort de la seva dona a mans d'un dimoni, en Bobby es va convertir en caçador i, al cap d'uns quants anys, va conèixer en John Winchester i els seus dos fills. A partir d'aquell moment, en Bobby va ajudar en John a buscar informació sobre possibles caces i va cuidar en Sam i en Dean quan el seu pare anava de cacera. D'aquesta manera, en Bobby es va anar convertint en un membre més de la família Winchester, sobretot després de la mort d'en John, quan es va convertir en una mena de pare adoptiu pels dos germans. Actualment, ajuda els germans a recopilar informació sobre les maneres d'evitar que siguin posseïts tant per en Miquel com per en Llucifer, mentre els ajuda a buscar una manera d'aturar l'Apocalipsi.

L'Adam és el germanastre d'en Sam i en Dean, fruit d'una relació extra matrimonial que va tenir en John Winchester després de la mort de la seva dona. L'Adam va tenir una vida tranquil·la fora de la comunitat de caçadors i va viure ignorant l'existència dels éssers sobrenaturals fins que un monstre el va matar. Uns mesos més tard, els àngels el van ressuscitar perquè complís el paper que en Dean no volia assumir i es convertís en el recipient d'en Miquel. Quan en Sam i en Dean ho van saber, el van intentar dissuadir, però finalment l'Adam va acceptar la proposta dels àngels i es va deixar posseir per l'arcàngel.

En Chuck és un profeta i l'autor de la col·lecció de llibres *Supernatural*, la qual narra la vida dels germans Winchester. En Chuck va començar a tenir visions sobre en Sam i en Dean i es va dedicar a redactar-les pensant que només eren somnis. Els Winchester van descobrir que existien uns llibres que explicaven detalladament les seves vides i es van presentar a casa seva per demanar explicacions i per saber d'on havia tret la informació; va ser llavors que en Castiel va revelar que, en realitat, en Chuck era un profeta i que la seva missió era posar per escrit el que seria conegut amb com l'Evangelí dels Winchester.

L'arcàngel Miquel és l'àngel més poderós i l'encarregat de dirigir l'exèrcit de Déu; és per això que se l'hi ha encomanat el lluitar contra en Llucifer durant l'Apocalipsi. Després de desterrar el seu germà Llucifer del Cel per ordre de Déu, en Miquel va dirigir les tropes dels àngels i és el que va governar el Cel després de la desaparició del seu pare. A mida que s'anava acostant l'Apocalipsi, en Miquel va anar enviant àngels per intentar convèncer

en Dean perquè assumís el seu paper en la guerra, ja que en Miquel necessitava el seu recipient si volia lluitar contra en Llucifer a la Terra. Finalment, com que en Dean no cedia, va haver de ressuscitar l'Adam per poder utilitzar el seu cos i així poder dur a terme la missió que Déu li havia encomanat.

En Llucifer és un àngel caigut i el rei de l'Infern. Després de la seva expulsió del Cel, es va veure confinat a l'Infern, on va crear la raça dels dimonis. L'aspiració d'en Llucifer era sortir de l'Infern i poder caminar lliurement per la Terra; per això, els seus dimonis van anar trencant els segells que impediien al seu amo ser lliure i , finalment, van aconseguir el seu objectiu. En Llucifer, però, necessitava el cos d'en Sam per poder enfrontar-se amb el seu germà Miquel i se li va anar apareixent per dir-li que era inútil resistir-se, que per molt que s'hi negués, l'acabaria posseint.

5. Anàlisi dels problemes de traducció

La traducció és una disciplina que treballa amb dues o més llengües i cultures diferents alhora. És possible que una expressió resulti molt normal per als receptors del text d'origen, però és probable que aquesta expressió no existeixi en la llengua d'arribada i, per tant, s'hagi d'adaptar d'una manera o d'una altra; i el mateix passa amb certs referents culturals o amb l'humor, perquè pot ser que el que faci gràcia als membres de la cultura d'origen no en faci als receptors de la cultura d'arribada. Per aquest motiu, adaptar el text original a la llengua d'arribada és molt difícil. I tots aquests problemes es fan més evidents en la traducció audiovisual, perquè l'espai i el temps per a cada subtítol és molt limitat i normalment s'ha de resumir el contingut de les oracions de l'original, per la qual cosa, es fa encara més difícil traduir sense que el text original perdi matisos en la traducció.

A continuació, s'exposen els problemes principals que han sorgit durant el treball i les possibles solucions que s'hi han trobat. Els problemes es divideixen en problemes que s'han trobat mentre es feia la traducció i en problemes que s'han trobat mentre es feia la localització dels subtítols. En tots els casos apareix el número del subtítol, el codi de temps on està localitzat el subtítol, la versió original de l'oració en anglès i el subtítol traduït al català, el qual apareix representat mantenint la seva segmentació.

5.1. Problemes de traducció:

En aquest apartat s'exposen els problemes que han sorgit durant el procés de la traducció, com ara la representació de diferents registres i idiolectes, les traduccions de parts de cançons, els diferents referents culturals de la cultura nord-americana que no existeixen en català, la traducció de cert vocabulari, com ara frases fetes o insults, alguns problemes gramaticals i, finalment, el tractament d'altres llengües que apareixen en l'original i que no són l'anglès.

5.1.1. Registres i idiolectes

A la sèrie amb la qual s'ha treballat hi apareixen personatges d'origens molt diferents que tenen maneres de parlar bastant diferents. Hi trobem personatges que utilitzen moltes referències culturals i tenen un llenguatge molt col·loquial però, per altra banda, també hi trobem l'àngel Castiel, que té un registre oral molt més elevat i utilitza un llenguatge bastant formal. Potser el personatge que ha resultat més difícil de traduir, però, ha estat el d'en Chuck, perquè s'ha hagut de diferenciar el registre narratiu que utilitza quan compleix la funció de narrador del seu registre estàndard, el qual utilitza quan parla amb els altres personatges.

El problema principal a l'hora de traduir la manera de parlar de la majoria de personatges és el fet que utilitzen moltes marques de la parla col·loquial, com ara vocabulari barroer, i també la gran quantitat de locucions verbals que hi apareixen. Aquestes marques col·loquials són difícils de mantenir tot el temps, ja sigui perquè, depenent de l'ocasió, sonen massa fortes en català o perquè no hi caben al subtítol i s'han d'eliminar si es vol mantenir el missatge de l'oració.

És important no neutralitzar excessivament el registre en la traducció, tant si es culte com si és oral. Malgrat tot, en subtítolació sovint sembla que hi hagi una tendència a la neutralització dels registres, potser perquè el traductor se centra molt més en el contingut que en la forma. (Bartoll, 2012: 159).

El que he intentat fer ha estat crear un llenguatge estàndard mantenint algunes marques de l'estil col·loquial, com ara un parell d'insults i expressions més pròpies del llenguatge oral, així com també vocabulari més informal, com per exemple en aquesta oració que diu en Sam:

154	0:11:07.46 0:11:09.12	<i>We're here, you sons of bitches!</i>	<i>Som aquí, malparits.</i>
-----	--------------------------	---	-----------------------------

A l'hora de traduir el registre d'en Castiel, el problema principal ha estat la falta d'espai, perquè el seu llenguatge és culte i utilitza paraules i frases més enrevesades per a dir les coses. Per tant, la seva manera de parlar sembla una mica estranya, perquè és més pròpia del llenguatge escrit que no pas del llenguatge oral. En aquest cas, el que he fet ha estat crear un llenguatge més estàndard per a ell, amb l'objectiu de crear un ritme de lectura més fluït per a l'espectador, però, tot i així, he intentat incloure algunes marques del registre culte per conservar una mica la manera de parlar original del personatge, com per exemple en aquesta oració, en la qual he utilitzat el verb *ingerir* i *grans quantitats* per deixar entreveure el tipus de llenguatge que utilitza en anglès:

289	0:20:46.60 0:20:49.90	<i>I suggest we imbibe copious quantities of alcohol.</i>	<i>Proposo que ingerim grans quantitats d'alcohol.</i>
-----	--------------------------	---	--

En el cas d'en Chuck, el que hi ha és una mescla de registres, perquè és el narrador de la història alhora que és un dels personatges que en formen part. Per això, el que he fet ha estat utilitzar un llenguatge una mica més formal, utilitzant temps verbals com ara el pretèrit perfect d'indicatiu, per semblar una mica el llenguatge escrit, perquè, al cap i a la fi, va narrar la història mentre l'escriu a l'ordinador. També he utilitzat lletra cursiva quan fa de narrador i lletra rodona quan actua com a personatge, per així ajudar al lector a diferenciar els dos papers que té el personatge dins la història. I, pel que fa a les seves intervencions quan interactua amb altres personatges, utilitza un llenguatge més oral, amb vacil·lacions i temps verbals com ara el pretèrit imperfect. La diferència és pot notar en

aquests dos exemples, en que la primera oració la diu com a narrador i la segona, com a personatge:

39	0:02:04.16 0:02:06.78	<i>It was first owned by Sal Moriarty.</i>	<i>El seu primer amo fou en Sal Moriarty.</i>
324	0:23:24.54 0:23:28.44	<i>Nothing. She's a, uh, a, just a, uh, a close friend.</i>	<i>Ningú. És... És una amiga íntima.</i>

5.1.2. Cançons

Les cançons tenen un paper molt important dins aquesta sèrie. Per això, ha estat indispensable traduir els dues cançons que apareixen en el capítol. La primera cançó, *Carry On My Wayward Son* (Kansas, 1976), apareix cada final de temporada i, en certa manera, és un missatge dirigit als dos personatges principals, per la qual cosa és important fer que el missatge que transmet també arribi als receptors del producte subtitulat. La segona cançó, *Rock Of Ages* (Def Leppard, 1983), també ha estat traduïda i subtitulada perquè reflecteix els sentiments d'en Dean durant l'escena i, per tant, sembla apropiat que els receptors del producte traduït puguin entendre la lletra de la cançó.

Traduir una cançó sempre suposa un repte perquè, encara que no es conservi la rima, s'ha d'intentar mantenir, com a mínim, un poc del ritme de la lletra original i això pot resultar bastant complicat.

Una de les raons per les quals generalment no es manté la rima en els subtítols és que l'espectador no la percep [...]. En tot cas, és més important mantenir el ritme, en el sentit que el subtítol presenti una quantitat i distribució que s'adiguin amb l'original. (Bartoll. 2012:168).

En general, en aquest cas, les lletres no han estat difícils de traduir, tot i que, sobretot en la de *Carry On My Wayward Son*, hi ha hagut alguns problemes per ajustar el nombre de síl·labes.

11	0:00:36.02 0:00:39.50	<i>Once I rose above the noise and confusion...</i>	<i>Pujava per sobre el soroll i el caos...</i>
----	--------------------------	---	--

Aquesta oració és de la lletra de *Carry On My Wayward Son* i és problemàtica en el sentit que és molt llarga i que és bastant difícil de reduir al nombre de síl·labes que té l'original. L'ideal hauria estat poder conservar la paraula *confusió* en la traducció, perquè en anglès és quasi igual, però resultava que, si es conservava la paraula, l'oració tenia massa síl·labes. És per això que he canviat *confusió* per *caos*, que és una paraula més curta. Finalment, i tot i que s'ha intentat de moltes maneres diferents, l'oració final conté una síl·laba més que l'original.

5.1.3. Referents culturals

Aquesta sèrie és coneguda per la gran quantitat de referents culturals que hi apareixen. Això suposa un gran problema a l'hora de traduir, perquè hi ha referents que no són coneguts a Espanya o que només un sector molt limitat de gent coneix. Per això, moltes vegades s'han d'adaptar i canviar els referents nord-americans per elements semblants que pugui tenir la cultura d'arribada.

The most challenging situation arises when no similar item exists in the target culture and/ or i fit is unknown to the majority of the target audience [...]. Translators must then find an alternative that will allow the viewers to fill in the target culture gap as adequately as possible. (Díaz Cintas i Remael. 2007:201).

15	0:00:47.48 0:00:50.88	<i>Four rings, from the Horsemen.</i>	<i>Quatre anells, dels Genets.</i>
----	--------------------------	---------------------------------------	------------------------------------

La paraula *Horsemen* en el context en el que es troba fa referència als quatre genets de l'Apocalipsi. La dificultat aquí és si els receptors del producte subtítulat entenen la referència només posant *Genets*, perquè aquí normalment se'ls anomena *els quatre Genets de l'Apocalipsi* o només *els quatre Genets*. Finalment, i a causa de la falta d'espai, la traducció d'aquesta paraula ha quedat com a *Genet*, perquè se suposa que, per context, es pot deduir de quins genets s'està parlant.

114	0:07:33.76 0:07:38.14	<i>This thing goes our way and I Triple Lindy into that box...</i>	<i>Si el pla funciona i em llenço de cap a la gàbia...</i>
-----	--------------------------	--	--

Aquesta frase fa referència a una pel·lícula nord-americana anomenada *Back To School*, en la qual es parla de fer un *Triple Lindy*, que és una capbussada llegendària i quasi impossible de fer. Aquesta pel·lícula és bastant desconeguda a Espanya i, per tant, si es manté aquesta referència, és perd el seu significat. És per això que vaig decidir explicar la referència en lloc de mantenir el nom de la capbussada. Així, en lloc de *I Triple Lindy*, vaig decidir que el millor era posar *Em llenço de cap*, perquè és molt més explicatiu i, en el fons, expressa el mateix que l'original.

122	0:08:01.30 0:08:04.26	<i>Your tour is gonna make my tour look like Graceland.</i>	<i>El teu infern farà que el meu sembli Disneyland.</i>
-----	--------------------------	---	---

Graceland és la mansió on va viure i on actualment està enterrat el cantant Elvis i és un gran reclam turístic als Estats Units. Això crea un problema perquè, tot i que n'Elvis és molt conegut a fora del país americà, Graceland no ho és tant i, per tant, deixar aquesta referència a la traducció pot fer que el que s'implica a l'utilitzar aquesta paraula només arribi a un sector molt restringit de gent. Per aquest motiu, he decidit canviar-lo per

Disneyland, que és un reclam turístic molt conegut mundialment i que, en certa manera, transmet el mateix efecte que la paraula original, ja que és un lloc on la gent hi va per oci.

134	0:08:29.52 0:08:32.94	<i>You go live some normal, apple-pie life, Dean.</i>	<i>Viu una vida normal i feliç, Dean.</i>
-----	--------------------------	---	---

El terme anglès *apple-pie life* és molt recurrent al llarg de la sèrie. Fa referència a viure una vida tranquil·la i feliç, sense preocupacions, tot al contrari de la vida que porten els personatges principals. Traduïda literalment, la frase seria *una vida de pastís de poma*, la qual cosa no té cap sentit en català. He buscat frases fetes similars en català, però al final he decidit simplificar l'expressió i en la versió en català he utilitzat la paraula *feliç*, ja que em sembla que és la que n'expressa millor el significat.

181	0:13:06.18 0:13:08.28	<i>Chock-full of Ovaltine, are we?'</i>	<i>Què t'has pres les vitamines?'</i>
-----	--------------------------	---	---------------------------------------

L'Ovaltine és un producte que s'utilitza per a donar gust a la llet. És tracta d'una pols feta amb extracte de malt, sucre i sèrum i normalment també conté xocolata. Aquí a Espanya, aquest producte no és conegut, per la qual cosa he buscat un terme que fos més o menys equivalent i he vist que el producte que s'hi assembla més és el Cola Cao, perquè és un producte en pols que s'utilitza per a donar gust de xocolata a la llet; però em sembla poc convincent dir que a Estats Units beuen Cola Cao, per això finalment he decidit traduir-ho com *vitamines*, ja que el que el personatge en aquest cas vol dir és que l'altre s'ha pres alguna cosa que li ha donat energies i em sembla que *vitamines* és una bona solució.

205	0:14:22.48 0:14:26.08	<i>A fiddle of gold against your soul says I'm better than you.</i>	<i>Aposto un violí d'or contra la teva ànima que guanyo.</i>
-----	--------------------------	---	--

El problema amb aquesta oració és el fet que es tracta d'una part de la lletra de la cançó *The Devil Went Down To Georgia* (Charlie Daniels Band, 1979). En principi, si la cançó es traduís perquè es sent de fons, no suposaria un problema, però el fet que sigui dita per un dels personatges ho complica tot, no només perquè és possible que la cançó no sigui gaire coneguda pel telespectador català, sinó també perquè, encara que la gent la conegui, l'idioma original de la cançó és l'anglès i, per tant, si algú que sap la cançó veu la lletra traduïda, pot no relacionar el fet que la frase és en realitat una part de la cançó. Al final, però, he optat per traduir la lletra de la cançó perquè el que diu reflecteix bastant bé el que està passant en pantalla i, tot i que es perdi la referència a la cançó, es pot entendre el missatge que envia el personatge que diu la frase.

275	0:19:58.54 0:20:59.96	<i>Your prom date.</i>	<i>Del ball de graduació.</i>
-----	--------------------------	------------------------	-------------------------------

El problema d'aquesta referència cultural és el fet que aquí a Espanya la festa de graduació de l'institut és diferent de com la fan a Estats Units, perquè allà hi donen molta

més importància i sempre s'acostuma a anar-hi en parella. Per això, el terme *prom date* és difícil de traduir, perquè la paraula *prom* fa referència al ball de graduació. Per tant, la frase traduïda més exacta seria *parella del ball de graduació*. El segon problema que trobem aquí és la falta de temps, perquè la traducció del terme ocupa molt espai i no hi ha temps suficient per a posar-lo sencer. És per aquest motiu que, finalment, he optat per deixar-ho com a *del ball de graduació* perquè, d'aquesta manera, l'espectador ja pot entendre d'on surt el personatge i el tipus de relació que pot tenir amb en Sam, sense haver d'afegir que va ser la seva parella del ball.

5.1.4. Vocabulari

El vocabulari també crea molts problemes a l'hora de traduir, sobretot si s'utilitza un vocabulari col·loquial amb frases fetes, insults i paraules inventades. En aquests casos, el que es pot fer és tenir en compte el context en el qual surten aquests elements i intentar cercar una alternativa que no entri en contradicció amb les imatges i que representi el millor possible el que el personatge vol expressar.

10	0:00:30.42 0:00:32.28	<i>You are the one, Sam.</i> <i>You are my vessel.</i>	<i>Ets tu, Sam.</i> <i>El meu recipient.</i>
----	--------------------------	---	---

La paraula *vessel* l'he traduïda com a *recipient* perquè fa referència al fet que en Miquel i en Llucifer necessiten ficar-se en els cossos d'en Sam i d'en Dean per a poder caminar lliurement per la Terra. És a dir, en Sam i en Dean es converteixen en les persones designades per a contenir les essències de l'arcàngel i del dimoni. És per això que, tot i que el terme *recipient* pot sonar una mica estrany si s'utilitza per a designar una persona, sembla ser que és la millor opció perquè crea una imatge bastant acurada del que és vol dir a l'original.

23	0:01:04.72 0:01:06.56	<i>Are you idjits trying to kill me?</i>	<i>Intenteu matar-me, idiotes?</i>
----	--------------------------	--	------------------------------------

El problema de traduir aquest terme és el fet que es tracta de la paraula *idiots*, però el personatge que l'utilitza sempre ho fa amb aquests canvis fonètics propis d'alguns accents regionals nordamericans, la qual cosa fa que, al voler fer-ne la traducció, existeixi el dubte de si s'ha de traduir com a *idiotes* o si també s'hi ha d'incloure algun canvi fonètic per conservar el tret distintiu que té de l'original. Després de barallar diferents versions, com ara *iddiotes* o *idioites*, finalment he decidit traduir-ho simplement per *idiotes*, perquè és el que, al cap i a la fi, diu l'original i les altres opcions xoquen molt a la vista i semblen més una falta d'ortografia que no pas un reflex de la parla del personatge. A més, segons Bartoll (2012), no tots els trets d'un idioma són intercanviables amb una altra llengua, ja que no posseeixen la mateixa càrrega cultural. Per tot això, he cregut preferible traduir el terme de manera estàndard.

90	0:05:55.66 0:05:57.66	<i>All the go juice Sammy can drink.</i>	<i>Sí, tot el suc que pot beure.</i>
----	--------------------------	--	--------------------------------------

Aquesta col·locació anglesa és molt difícil de traduir perquè consta d'un verb i d'un nom que, junts, formen un nom. En aquest cas, *go juice* faria referència a algun tipus de beguda que doni energies. En català no existeix cap paraula en aquest context, perquè *beguda energètica* no acabaria d'encaixar, sobretot a causa de la falta de temps i espai. És per això que he decidit utilitzar la paraula *suc*, perquè és un terme més genèric i, alhora, també fa referència a un tipus de beguda bastant energètic.

99	0:06:20.60 0:06:23.64	<i>As far as foreboding goes, it's a little light in the loafers.</i>	<i>Em sembla una predicció una mica arriscada.</i>
----	--------------------------	---	--

Aquesta frase feta és molt complicada de traduir perquè, originalment, fa referència a persones homosexuals o a homes que tenen una conducta efeminada; però en el context en el qual es troba, aquesta definició no té gaire sentit. És per això que he optat per cercar el significat de la paraula *loafer* al diccionari en línia sobre el llenguatge col·loquial en anglès *Urbandictionary.com* i, en veure que significa *mandrós*, he deduït que el significat d'aquesta frase podria venir a dir que la proposta que es fa és una mica vague, que està basada més en un sentiment que no pas en un fet objectiu. Per tant, no he trobat cap frase feta en català amb el mateix significat i l'he acabat traduint com a *una mica arriscada*, que també representa bastant acuradament el que vol dir l'original.

173	0:12:28.20 0:12:32.68	<i>Most people think I burn hot. It's actually quite the opposite.</i>	<i>La majoria creu que cremo, però és tot el contari.</i>
-----	--------------------------	--	---

El problema d'aquesta expressió és el fet que és redundat pel fet que *burn* significa *cremar* i *hot* significa *calent*. Si es tradueix literalment al català, quedaria la frase *cremo calent*, cosa que no té cap sentit, perquè el fet de cremar ja implica la cosa que crema és calenta. Per això, he decidit deixar només el verb, *cremar*, per evitar redundàncies.

245	0:18:20.78 0:18:22.42	<i>M.F.E.O</i>	<i>Fets l'un per l'altre.</i>
-----	--------------------------	----------------	-------------------------------

M.F.E.O. són unes sigles que, en anglès, signifiquen *Made For Each Other* (*fets l'un per l'altre*, en català). El problema aquí no és entendre el significat de la frase, sinó el fet que està presentada en sigles perquè, tot i que en la traducció també es podria seguir el model anglès i posar *F.U.P.L.*, no tindria cap sentit, perquè el receptor català no entendria el significat de les sigles. És per això que he optat per canviar les sigles pel seu significat.

295	0:21:06.96 0:21:08.82	<i>And the battle of Armageddon begins.</i>	<i>I començarà l'Armageddon.</i>
-----	--------------------------	---	----------------------------------

El terme *Armageddon* ha resultat difícil de traduir perquè quasi no he trobat fonts fiables en català on hi aparegués el terme i les poques que he trobat oferien solucions diferents. He trobat pàgines on hi apareixia escrit com a *Armagedon* (apareix escrit així al setmanari *CatalunyaCristiana*), com a *Armageddon* (tot i que la majoria de les que utilitzaven aquesta versió de la paraula tractaven sobre la pel·lícula *Armageddon* i no sobre el terme bíblic en si) i també l'he trobat escrit com a *Harmagedon*. Finalment, m'he decidit a utilitzar la versió *Armageddon*, perquè és el terme que sembla que s'utilitza més sovint i perquè apareix al diccionari en línia *Diccionaris.cat*, el qual és la font d'informació més fiable que he trobat sobre el tema.

299	0:21:17.74 0:21:19.74	<i>You listen to me, you junkless sissy.</i>	<i>Escolta'm bé, covard efeminat.</i>
-----	--------------------------	--	---------------------------------------

El problema a l'hora de traduir aquest insult és el fet que realment no existeix en anglès, és una invenció del personatge. Per això, el que he fet ha estat buscar el que volen dir les paraules per separat (*junkless* fa referència a l'home que és covard o que ha estat castrat, mentre que *sissy* significa *covard* o *afeminat*), i n'he fet una traducció literal.

423	0:30:05.06 0:30:06.62	<i>Hey, assbutt!</i>	<i>Ei, cara de cul!</i>
-----	--------------------------	----------------------	-------------------------

Aquest insult és molt problemàtic a l'hora de traduir, perquè és una invenció del personatge i, tot i que es veu que és un insult, per context es dona a entendre que no té cap sentit, només és una unió de dues paraules angleses que signifiquen *cul*. És per aquest motiu que fa que la traducció al català sigui molt complicada, ja que si s'opta per una traducció literal, com ara *paneracul* o *culpandero*, queda estrany. Finalment, he decidit utilitzar la paraula *cul*, per això he pensat que *cara de cul* pot ser una bona solució, perquè és un insult que conté la paraula *cul* i perquè normalment és una mica infantil, per la qual cosa justificaria la incredulitat que demostra en Dean quan ho sent.

495	0:39:04.62 0:39:09.46	<i>At this point next week, Bobby will be hunting a rougarou outside of Dayton.</i>	<i>La setmana que ve, en Bobby caçarà un rougarou als afores de Dayton.</i>
-----	--------------------------	---	---

El rougarou és una criatura mitològica típica de Louisiana i procedent de França que té molt en comú amb l'home llop. A Espanya, el rougarou no és gaire conegut, mentre que l'home llop sí que ho és. Per això, en un principi vaig pensar que potser podria canviar el terme *rougarou* i traduir-lo per *home llop*, perquè així el públic es fes una idea aproximada de quin tipus de criatura es tracta. El problema és que durant la quarta temporada, la sèrie dedica un capítol sencer a explicar què és aquest ésser, per la qual cosa es suposa que els espectadors ja saben de quina criatura s'està parlant. És per aquest

motiu que he decidit deixar el nom original i no canviar-lo per un altre. El segon problema que ha aparegut amb aquesta paraula és que, com que es tracta d'un ésser molt poc conegut a Espanya, no he trobat fonts fiables que indiquessin com s'escriu correctament aquest terme en català. En un primer moment, he pensat d'adaptar el terme fonèticament al català, *rugarú*, però finalment he decidit deixar-ho com en la llengua original, ja que en quasi tota la informació que he trobat sobre el tema en altres idiomes, com ara el castellà, el terme sempre apareixia escrit com en l'original, *rougarou*.

5.1.5. *Altres llengües*

Com que és una sèrie que tracta sobre religió i mitologia, no és estrany que en alguns capítols hi apareguin encanteris o intervencions d'alguns personatges en altres idiomes que no siguin l'anglès, com poden ser idiomes desconeguts o que ja han mort. Per això, el traductor s'ha de plantejar com tractar aquests altres idiomes; ha de decidir de quina manera els representarà en la traducció. Pot ser que es tradueixin, si el significat és important, o que es deixin en la llengua original, si el que es diu no és important o si es vol mantenir en secret el que s'està dient..

La primera llengua que apareix, fora de l'anglès, és l'enoquià, la llengua que utilitzen els àngels per a comunicar-se i la que, al llarg de la sèrie, s'utilitza per a fer encanteris.

210	0:15:01.42-	<i>Bvtmon. Tabges. Babalon.</i>	<i>Bevotamoen.</i>
211			<i>Tabeguessa.</i>
212	-0:15:07.02		<i>Babaloen.</i>
222	0:16:04.98	<i>Chdr bvtmon.</i>	<i>Cahidera!</i>
	0:16:09.02		<i>Bevotamoen.</i>

En aquests dos casos es pot veure es tracta d'un llenguatge molt particular. He trobat la traducció d'aquestes dues frases a la pàgina web *Superwiki.com*; la primera significa «(Obre la) boca (de la) cova (del) malvat» i la segona, «Tanca la boca». Tot i així, com que es tracta d'un idioma desconegut he optat per no traduir els encanteris perquè, d'una banda, els espectadors de l'original tampoc no entenen el que s'està dient i, d'altra banda, així es conserva el sentiment de que són unes paraules amb poder màgic. El que sí que he fet ha estat adaptar la fonètica de l'enoquià al català, perquè l'enoquià és un llenguatge en el qual quasi no s'utilitzen vocals i resulta brusc a l'hora de llegir; per això, i per a fer-ne més fàcil la lectura, n'he adaptat la fonètica a l'idioma d'arribada.

És al principi de la cançó *Rock of Ages* quan apareix una altra «llengua».

403	0:28:36.92 0:23:39.32	<i>Gunter, glieben, glauchen, globen.</i>	<i>Gunter, glieben, glauchen, globen.</i>
-----	--------------------------	---	---

En aquest cas, es tracta d'unes paraules amb bastant semblança amb l'alemany. Després de buscar-ho a diferents webs, com ara *Songfacts.com* i *Pterodattilo.com*, vaig descobrir

que les paraules no signifiquen res, que només són una invenció del grup i, per això, vaig deixar aquesta part de la cançó exactament igual que la lletra original, perquè són intraduïbles.

5.2. Problemes de localització

En aquest apartat s'exposen els problemes que han sorgit durant la fase de localització dels subtítols. El problema principal ha estat la falta de temps i d'espai, perquè hi havia moments en els quals els personatges parlen molt en poc temps i molt seguit els uns dels altres i, per això, s'ha fet molt difícil escurçar oracions amb molt de contingut, ja que els subtítols només poden aparèixer en pantalla durant un temps determinat i només poden contenir un cert nombre de caràcters, perquè l'espectador també ha de tenir temps de mirar les imatges.

The restriction on time derives from the need for synchronicity and the reading speed of viewers. [...] the dynamic information on screen is significant to the point that subtitles have to be restricted to essential static information, leaving a viewer's eyes eye free to roam the image. (de Lindé i Kay. 1999: 6).

En aquest cas, els exemples dels casos problemàtics primer inclouen l'oració original en anglès, a la casella següent hi ha la traducció que idealment s'hauria de fer si el temps fos suficient i a la darrera casella apareix la traducció final del subtítol.

5.2.1. Limitació de temps

La falta de temps ha estat un problema important, ja que hi ha escenes en les quals els personatges parlen molt i molt seguit, arribant a interrompre's els uns amb els altres i fent molt difícil el crear subtítols amb el mínim de temps recomanat per a la quantitat de caràcters que han d'aparèixer en pantalla i que, alhora, no es solapin amb la intervenció del personatge que parla a continuació.

Una de les parts del vídeo amb la qual he tingut més problemes a l'hora de subtitular ha estat al principi, quan es fa el resum de tota la temporada, perquè el resum està compost per algunes escenes curtes de diferents capítols i les diferents escenes estan unides de manera que deixen molt poc temps entre una i l'altra, de manera que s'ha de resumir bastant el que diuen els personatges, com per exemple:

13	0:00:41.76 0:00:44.30	<i>Whatever you're thinking of doing, don't do it.</i>	<i>El que sigui que estàs pensant, no ho facis.</i>	<i>Sisplau, no ho facis.</i>
----	--------------------------	--	---	------------------------------

En aquest cas, he substituït *El que sigui que estàs pensant* per *Sisplau* perquè, en realitat, el que fa la Lisa és demanar a en Dean que no faci el que està a punt de fer perquè és

perillós. És per això que, en aquest cas, el *sisplau* funciona, perquè transmet aquest sentit de súplica.

Durant tot el capítol hi ha diferents oracions que s'han hagut de simplificar o que han hagut de perdre una part del contingut a causa de la falta d'espai.

5.2.1.1. Simplificacions

En aquest apartat s'expliquen alguns exemples d'oracions que s'han hagut de simplificar a causa de la falta de temps, ja que una traducció paraula per paraula del text original contendria molts més caràcters dels permesos en el temps en el qual transcorre.

40	0:02:07.12 0:02:10.56	<i>An alcoholic with two ex-wives and three blocked arteries.</i>	<i>Un alcohòlic amb dues exdones i tres artèries obstruïdes.</i>	<i>Un alcohòlic amb dues exdones i colesterol.</i>
----	--------------------------	---	--	--

En aquest cas, el que s'ha hagut de fer ha estat simplificar *three blocked arteries* per falta d'espai, de manera que s'ha substituït el *tres artèries obstruïdes* per la paraula *colesterol*, perquè el colesterol és el que obstrueix les artèries; per tant, en el fons, el missatge final és el mateix que l'original.

105	0:07:01.14 0:07:04.14	<i>You'd be nuts to have a good feeling about it.</i>	<i>Seris boig si tinguessis un bon pressentiment.</i>	<i>Seris boig si no el tinguessis.</i>
-----	--------------------------	---	---	--

Aquí el que he fet per poder condensar aquesta oració ha estat substituir *un bon pressentiment* pel pronom *el*, de manera que el contingut de l'oració és el mateix que el de l'original.

111	0:07:18.14 0:07:20.22	<i>We just got to hope he doesn't know about the rings.</i>	<i>Només ens queda esperar que no sàpiga res dels anells.</i>	<i>Esperem que ignori el nostre pla.</i>
-----	--------------------------	---	---	--

En aquest cas, també s'ha hagut de condensar la informació perquè, sinó, el subtítol quedava massa llarg. He hagut de substituir el *només ens queda esperar* per *esperem* i *que no sàpiga res dels anells* per *que ignori el nostre pla* per poder crear una oració que tingués el nombre màxim de caràcters permesos pel temps de duració que té. El fet de substituir *que no sàpiga res dels anells* per *que ignori el nostre pla* sembla l'opció més adequada, perquè utilitzar el *anells* en contra d'en Lucifer era el *pla* d'aquests personatges, per tant, dient *pla* ja implica el fet que estan parlant dels anells.

165	0:11:59.11 0:12:01.46	<i>The Legos that Dean shoved into the vents.</i>	<i>Els Legos que en Dean va ficar dins el conducte de ventilació.</i>	<i>Els Legos del conducte de ventilació.</i>
-----	--------------------------	---	---	--

La traducció literal del que diu l'original és, clarament, bastant més llarga que l'original i, per tant, s'ha d'escurçar si es vol crear un subtítol que no es passi del nombre de caràcters permesos. És per això que, primer de tot, he eliminat el nom d'en Dean, perquè el personatge ja surt en pantalla i es pot identificar sense problemes de qui s'està parlant. També he obviat el fet que el qui fica els Legos al conducte de ventilació és ell, perquè és el que és pot veure en les imatges. Per tant, el que he fet ha estat dir només que els Legos eren dins el conducte de ventilació sense especificar com hi han anat a parar, perquè ja ho mostren les imatges.

5.2.1.2. Omissions

En certes ocasions s'ha hagut d'eliminar part d'una oració o, fins i tot, una oració sencera, per falta de temps o perquè ocupava massa espai.

Aniria entre els subtítols 42 i 43.	<i>That's what he said.</i>	<i>Això és el que deia.</i>	-
-------------------------------------	-----------------------------	-----------------------------	---

En aquest cas, el que he fet ha estat eliminar completament aquesta oració per falta d'espai i de temps. Com que el que ve abans d'aquesta oració és el que diu el personatge del qual s'està parlant (*he'd drive around giving Bibles to the poor, "Gettin' folks right for Judgement Day"*), el que he fet ha estat canviar l'estil directe per l'indirecte (*es passejava repartint bíblies, preparant la gent pel dia del judici*), de manera que així es manté la mateixa informació i permet eliminar aquesta oració sense que això afecti al contingut del missatge.

96	0:06:11.30 0:06:15.24	<i>Temperature's drop about 20 degrees, but only in a five-block radius of downtown Motown.</i>	<i>La temperatura ha baixat uns 20 graus, però només en un radi de cinc blocs al centre de Motown.</i>	<i>La temperatura ha baixat 20 graus, però només a cinc blocs.</i>
----	--------------------------	---	--	--

En aquest subtítol, el que s'ha eliminat és la zona concreta del lloc del qual s'està parlant, perquè el que és important saber en aquest context és la ciutat de la qual s'està parlant i no la zona exacta de la ciutat on passen els fets. Com que l'oració és diu en molt poc temps i no hi ha temps per a posar-la sencera, s'ha evitat dir la zona concreta del lloc per així poder escurçar el subtítol.

282	0:20:24.78 0:20:28.02	<i>Reports are flooding in: a 7.6 earthquake in Portland, 8.1 in Boston, more in Hong Kong, Berlin and Teheran.</i>	<i>Un terratrèmol d'escala 7,6 a Portland, un altre de 8,1 a Boston i més a Hong Kong, Berlín i Teheran.</i>	<i>Ens plouen les notícies: terratrèmols a Portland, a Boston, a Hong Kong, a Berlín i a Teheran.</i>
283	0:20:28.24 0:20:32.02			

A causa de la falta de temps, el que s'ha hagut d'eliminar en aquest cas són els números, perquè el missatge que s'ha de transmetre és el fet que hi ha hagut terratrèmols a diferents parts del món i saber-ne l'escala és un fet secundari, així que suprimir els números sembla la manera més adequada d'escurçar el subtítol sense que això afecti de manera negativa el contingut del missatge.

Apareixeria durant el subtítol 464.	<i>Supernatural: Swan Song, by Carver Edlund.</i>	<i>Sobrenatural: La cançó del cigne, per Carver Edlund.</i>	-
-------------------------------------	---	---	---

En aquest cas, es tracta del títol i l'autor que apareixen escrits en la portada del manuscrit que apareix en pantalla. Normalment, aquest tipus d'informació s'ha de traduir i incloure com a subtítol, però en aquest cas, resulta que les paraules apareixen en pantalla al mateix temps que parla un personatge que té un subtítol de dues línies de diàleg. Per tant, i per tal de no carregar la pantalla de lletres i dificultar el visionat de les imatges, he eliminat la traducció de la portada. Una altra raó per la qual és pot eliminar aquesta traducció és pel fet que el títol del manuscrit està format pel títol de la sèrie i pel títol del capítol, la traducció dels quals ja surt al principi del capítol.

5.3.1. *Excés de temps*

També és possible que en algunes ocasions els personatges parlin molt a poc a poc i s'hagin de crear diferents subtítols per una mateixa intervenció, tot i que hi càpiga tot en un subtítol, o que s'hagin de cercar altres opcions per fer que els subtítols segueixin el mateix ritme de parla.

339	0:23:59.04 0:24:01.56	<i>It's tomorrow, high noon.</i>	<i>És demà, al migdia.</i>
-----	--------------------------	----------------------------------	----------------------------

En aquest cas, el personatge fa una petita pausa entre *tomorrow* i *high*, per això he decidit separar les dues paraules amb una coma. D'aquesta manera, l'espectador ja fa una pausa quan llegeix una part i l'altra de l'oració i això permet seguir el ritme de parla del personatge.

372	0:26:28.96 0:26:31.18	<i>Yeah. Me too.</i>	<i>Sí... jo també.</i>
-----	--------------------------	----------------------	------------------------

Havia pensat en dividir aquest subtítol en dues línies a l'hora de localitzar la traducció perquè el personatge fa una pausa entre el *Yeah* i el *Me too*. Finalment, he decidit que és millor mantenir la frase en una única línia de subtítol, perquè quedava estrany separar-ho en dues línies. És per això que he marcat la pausa amb punts suspensius, ja que aquests ajuden a reproduir la pausa que fa el personatge sense haver de crear una altra línia de subtítol.

433	0:31:07.04 0:31:13.42	<i>But you are such a pain in my ass.</i>	<i>Però tu... ets com un gra al cul.</i>
-----	--------------------------	---	--

El problema d'aquesta oració és que el personatge que la diu parla molt a poc a poc i fent pauses entremig. Això és molt mal de representar en un subtítol, perquè dividir l'oració en uns quants subtítols pot confondre l'espectador. És per això que he optat per fer un únic subtítol que contingui dues línies. D'aquesta manera, al crear dues línies diferents, ja es reflexa una de les pauses que fa el personatge. A més, per remarcar encara més la pausa, he posat punts suspensius al final de la primera línia de subtítol. L'altra pausa, la que es fa entre *pain* i *in*, no l'he marcada de cap manera perquè el què es diu al final de la frase no revela cap sorpresa i, per tant, no suposa un problema si l'espectador ho llegeix abans que es digui.

6. Conclusions

La creació d'aquest treball ha estat molt enriquidora, perquè no només he après a fer un treball acadèmic sobre un tipus de traducció que em sembla molt interessant, sinó que també he après moltes coses que abans no sabia sobre els aspectes que s'han de tenir en compte a l'hora de traduir i subtítular un producte audiovisual. La tasca de subtítular un producte audiovisual és molt més laboriosa del que em pensava, perquè no només s'han de tenir en compte els mateixos elements que entren en joc a l'hora de traduir un text d'una llengua a una altra, sinó que a més s'ha de canviar el canal a través del qual es transmet el missatge i, per tant, s'han d'intentar adaptar trets del llenguatge oral a l'escrit sense que això faci que el missatge perdi naturalitat; és a dir, he vist que la subtítulació realment és una mescla entre el llenguatge oral i el llenguatge escrit. A més, també he après que s'ha de tenir en compte que l'espai en el qual ha d'anar aquest escrit és limitat i el temps en el qual pot aparèixer en pantalla és bastant reduït, sobretot si el missatge que s'ha de traduir està molt carregat de contingut; és per això que he tingut l'oportunitat de practicar els mètodes que permeten escurçar el missatge sense que la informació que transmet es vegi afectada.

Una de les coses que he après, tal com diuen Lindé i Kay (1999), és que hi ha tres factors principals que s'han de tenir en compte a l'hora de transformar un missatge en oral en subtítols: a l'hora de crear els subtítols, s'ha de tenir en compte la capacitat de lectura dels espectadors, els quals han de tenir temps suficient per poder llegir el subtítol; els subtítols han d'anar d'acord amb el material visual i sonor, és a dir, han de seguir els canvis de pla i aparèixer quan parlen els personatges o apareixen altres elements que necessiten subtítols i sempre s'ha d'evitar contradir el missatge que ofereix el llenguatge no verbal dels personatges; i, a més, el llenguatge escrit ha d'intentar imitar el llenguatge parlat, evitant certs temps verbals o certes paraules i reproduint estructures oracionals més pròpies del llenguatge oral que de l'escrit.

M'ha semblat molt interessant intentar trobar solucions als diferents problemes que planteja aquest tipus de traducció, perquè la traducció audiovisual no només té en compte les paraules que s'utilitzen, sinó que he hagut de jugar amb el que donen a entendre les imatges per poder transmetre el missatge de la manera més clara possible. A més, també he hagut d'anar molt en compte a l'hora de localitzar els subtítols, ja que només poden aparèixer durant un període de temps molt determinat i han de tenir una extensió limitada i això pot resultar difícil en determinades escenes, per la qual cosa m'ha semblat un repte molt estimulants.

També vull destacar que no havia utilitzat mai cap programa de subtítulació i que, gràcies a les habilitats que es necessitaven per fer aquest treball, he estat capaç d'aprendre a dominar el programa *Aegisub*, he après a crear diferents estils de subtítols amb aquest programa i he pogut utilitzar aquests coneixements per crear els subtítols de manera que s'adeqüessin en tot moment a les necessitats de l'espectador i que l'ajudessin a separar les intervencions dels personatges amb les del narrador i les cançons.

Finalment, pel que fa a la traducció i subtitulació en català, ha estat interessant buscar la manera de traduir alguns dels termes i expressions de l'anglès que no tenen un referent exacte en català, perquè suposen un repte important que s'ha de superar si es vol transmetre el missatge de manera adequada. A més, em sembla important utilitzar el català a l'hora de traduir productes audiovisuals que han estat creats en una llengua estrangera, ja que, comparat amb altres llengües, hi ha pocs productes audiovisuals que permetin el seu visionat en català.

En definitiva, crec que aquest treball m'ha ajudat a descobrir les diferents parts que formen un treball acadèmic d'aquest tipus, des de la informació que ha de contenir la introducció fins els documents que pot incloure un annex, a més d'aprendre com es citen els autors dels llibres consultats i com és fa una bibliografia. I em sembla essencial remarcar que la creació d'aquest treball ha resultat molt pràctic per aprendre a utilitzar programes de subtitulació i per veure les dificultats que planteja aquest tipus de traducció, a més de les diferents maneres que existeixen per poder resoldre-les.

7. Bibliografia

- Bartoll, E., 2012. *La subtitulació: aspectes teòrics i pràctics*. Vic: Eumo.
- Castro Roig, X., 2001. “El traductor de pel·lícules”. A: Duro, M., coord. 2001. *La traducción para el doblaje y la subtitulación*. España: Cátedra.
- CatalunyaCristiana*, 2011. Barcelona: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura. [En línia]. Disponible a: [http://www.radioestel.com/setmanaris/Catalunya_Cristiana_1647_\(Catala\)_17_d_abril_de_2011.pdf](http://www.radioestel.com/setmanaris/Catalunya_Cristiana_1647_(Catala)_17_d_abril_de_2011.pdf) [Accedit: 22 d'abril de 2015].
- Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, 2015. *Esadir: el portal lingüístic de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals*. [En línia]. Disponible a: <http://www.esadir.cat/> [Accedit: 10 de novembre de 2014].
- de Linde, Z., Kay, N., 1999. *The Semiotics of Subtitling*. United Kingdom: St. Jerome Publishing.
- Díaz Cintas, J., 2003. *Teoría y práctica de la subtitulación inglés/español*. Barcelona: Ariel.
- Díaz Cintas, J. ed., 2008. *The Didactics of audiovisual translation*. Amsterdam: John Benjamins.
- Díaz Cintas, J., Remael, A., 2007. *Audiovisual Translation: Subtitling*. Manchester: St Jerome.
- Elvis Presley Enterprises, Inc., 2015. *Graceland: The House of Elvis*. [En línia]. Disponible a: <http://www.graceland.com/> [Accedit: 12 de novembre de 2014].
- Escalofrió, n.d. *El Rougarou -Hombre Lobo Norteamericano*. [En línia]. Disponible a: http://www.escalofrio.com/n/Hombres_Lobo/El_Rougarou_-_Hombre_Lobo_Norteamericano/El_Rougarou_-_Hombre_Lobo_Norteamericano.php [Accedit: 3 de maig de 2015].
- Larousse Editorial, 2000. *Diccionaris.cat*. [en línia]. Disponible a: <http://diccionaris.cat/> [Accedit: 4 de novembre de 2014].
- Luyken, G.M., Herbst, T., Langham-Brown, J., Reid, H., Spinhof, H., 1991. *Overcoming Language Barriers in Television: Dubbing and Subtitling for the Audience*. Manchester: European Institute for the Media.
- Martí, J. L., 2013. *El método de traducción: doblaje y subtitulación frente a frente*. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I.
- Martínez, A., 2001. *La traducción para el doblaje y la subtitulación*. España: Madrid.

Pedersen, J., 2011. *Subtitling norms for television: an exploration focussing on extralinguistic cultural references*. Amsterdam: John Benjamins.

Skuggevik, E., 2009. "Teaching Screen Translation: The Role of Pragmatics in Subtitling". A: Díaz Cintas, J., Anderman, G., ed. 2009. *Audiovisual Translation. Language Transfer On Screen*. Nova York: Palgrave Macmillan.

Songfacts, 2015. *Rock of Ages by Def Leppard*. [En línia]. Disponible a: <http://www.songfacts.com/detail.php?id=1151> [Accedit: 2 de febrer de 2015].

Supernatural Wiki, 2015. *Supernatural Wiki: A Supernatural Canon & Fandom Resource*. [En línia]. Disponible a: http://www.supernaturalwiki.com/index.php?title=Main_Page [Accedit: 15 d'octubre de 2014].

Urban Dictionary LLC, 2015. *UrbanDictionary*. [En línia]. Disponible a: <http://www.urbandictionary.com/> [Accedit: 19 de desembre de 2014].

Werewolfpage, 2010. *Rougarou*. [En línia]. Disponible a: <http://www.werewolfpage.com/myths/Rougarou.htm> [Accedit: 3 de maig de 2015].

8. Annex

8.1. Guió original en anglès.....	I
8.2. Subtítols en català.....	XX
8.3. Enllaços.....	XLII

8.1. Guió original en anglès

SUPERNATURAL

5.22 Swan Song

Written by: Eric Kripke and Eric "Giz" Gerwitz

Directed by: Steve Boyum

Air Date: May 13, 2010

“Carry On Wayward Son”

GABRIEL: You're gonna suck it up, accept your responsibilities and play the roles that Destiny has chosen for you.

ZACHARIAS: You're the Vessel. Michael's vessel.

DEAN: The answer is no.

LUCIFER: You know who I am.

SAM: Lucifer.

LUCIFER: You're the one, Sam. You're my vessel.

SAM: That'll never happen.

DEAN: Hi, Lisa. Things are about to get really bad.

LISA: Whatever you're thinking of doing, don't do it.

DEAN: I have to.

GABRIEL: The cage you sprung Lucifer from? You can shove his ass back in. The key to the cage? Four rings, from the Horsemen.

DEAN: Who is it?

SAM: It's our brother.

SAM: What do you mean Adam is gone?

CASTIEL: The angels took him. Maybe they're moving on from you, Dean.

SAM: Think Adam is okay?

ADAM: No!

DEAN: I doubt it.

SAM: What if you guys lead the devil to the edge and I jump in?

BOBBY: Are you idjits trying to kill me?!

DEATH: You're gonna let your brother jump right into that fiery pit.

BOBBY: What exactly are you afraid of, losing or losing your brother?

ACT ONE

CHUCK: On April 21, 1967, the 100 millionth GM vehicle rolled off the line at the plant in Janesville -- a blue two-door Caprice.

There was a big ceremony, speeches. The lieutenant governor even showed up. Three days later, another car rolled off that same line. No one gave two craps about her. But they should have (not

narrated), because this 1967 Chevrolet Impala would turn out to be the most important car -- no, the most important object -- in pretty much the whole universe.

She was first owned by Sal Moriarty, an alcoholic with two ex-wives and three blocked arteries. On weekends, he'd drive around giving Bibles to the poor "gettin' folks right for Judgment Day." That's what he said. Sam and Dean don't know any of this, but if they did, I bet they'd smile.

After Sal died, she ended up at Rainbow Motors, a used-car lot in Lawrence, where a young marine bought her on impulse. That is, after a little advice from a friend. I guess that's where this story begins.

And here's where it ends.

EXT. BOBBY'S SALVAGE YARD

SAM: Hey.

SAM: Dean? What's going on?

DEAN: I'm in.

SAM: In with...?

DEAN: The whole "up with Satan" thing. I'm on board.

SAM: You're gonna let me say yes?

DEAN: No. That's the thing. It's not on me to let you do anything. You're a grown -- well, overgrown -- man. If this is what you want, I'll back your play.

SAM: That's the last thing I thought you'd ever say.

DEAN: Might be. I'm not gonna lie to you, though. It goes against every fiber I got. I mean, truth is... You know, watching out for you... it's kinda been my job, you know? But more than that, it's... it's kinda who I am. You're not a kid anymore, Sam, and I can't keep treating you like one. Maybe I got to grow up a little, too. I don't know if we got a snowball's chance. But... But I do know that if anybody can do it... it's you.

SAM: Thank you.

DEAN: If this is what you want... Is this really what you want?

SAM: I let him out. I got to put him back in.

DEAN: Okay. That's it, then.

SUPERNATURAL

“SWAN SONG”

DEAN: I still can't get used to you at eye level.

BOBBY: So, was I right?

DEAN: As always, Yoda. Two stunt demons inside, just like you said.

BOBBY: Did you get it?

DEAN: Yeah, all the "go juice" Sammy can drink.

BOBBY: You okay?

DEAN: Not really. What do you got?

BOBBY: Not much. These look like omens to you? Cyclone in Florida, temperature drop in Detroit, wildfires in L.A.

DEAN: Wait. What about Detroit?

BOBBY: Temp's dropped about 20 degrees, but only in a five-block radius of downtown Motown.

DEAN: That's the one. Devil's in Detroit.

BOBBY: Really? As far as foreboding goes, it's a little light in the loafers.
You sure?

DEAN: Yeah, I'm sure.

INT. IMPALA

DEAN: Aw. Ain't he a little angel?

SAM: Angels don't sleep.

DEAN: Sam, I got a bad feeling about this.

SAM: Well, you'd be nuts to have a good feeling about it.

DEAN: You know what I mean. Detroit. He always said he'd jump your bones in Detroit. Here we are.

SAM: Here we are.

DEAN: Maybe this is him rolling out the red carpet, you know? Maybe he knows something that we don't.

SAM: Dean, I'm sure he knows a buttload we don't. We just got to hope he doesn't know about the rings. Hey, um... on the subject, there's something I got to talk to you about.

DEAN: What?

SAM: This thing goes our way and I... Triple Lindy into that box... y- you know I'm not coming back.

DEAN: Yeah, I'm aware.

SAM: So you got to promise me something.

DEAN: Okay. Yeah. Anything.

SAM: You got to promise not to try to bring me back.

DEAN: What? No, I didn't sign up for that.

SAM: Dean --

DEAN: Your Hell is gonna make my tour look like Graceland. You want me just to sit by and do nothing?

SAM: Once the Cage is shut, you can't go poking at it, Dean. It's too risky.

DEAN: No, no, no, no, no. As if I'm just gonna let you rot in there.

SAM: Yeah, you are. You don't have a choice.

DEAN: You can't ask me to do this.

SAM: I'm sorry, Dean. You have to.

DEAN: So then what am I supposed to do?

SAM: You go find Lisa. You pray to god she's dumb enough to take you in, and you -- you have barbecues and go to football games. You go live some normal, apple-pie life, Dean. Promise me.

EXT. ALLEYWAY

BOBBY: Demons. At least two dozen of them. You were right -- something's up.

DEAN: More than something. He's here. I know it.

BOBBY: I'll see ya around, kid.

SAM: See ya around.

BOBBY: He gets in... You fight him tooth and nail, you understand? Keep swingin'. Don't give an inch.

SAM: Yes, sir.

SAM: Take care of these guys, okay?

CASTIEL: That's not possible.

SAM: Then humor me.

CASTIEL: Oh. I was supposed to lie. Uh... Sure. They'll be fine.

SAM: Just -- just stop... talking.

SAM: You mind not watching this?

SAM: Okay. Let's go.

SAM: All right! We're here, you sons of bitches! Come and get it!

DEAN: Hey, guys. Is your father home?

INT. BUILDING

LUCIFER: Hey, guys. So nice of you to drop in.

ACT TWO

CHUCK: The Impala, of course, has all the things other cars have... and a few things they don't. But none of that stuff's important. This is the stuff that's important. The army man that Sam crammed in the ashtray - it's still stuck there. The Legos that Dean shoved into the vents -- to this day, heat comes on and they can hear 'em rattle. These are the things that make the car theirs -- really theirs. Even when Dean rebuilt her from the ground up, he made sure all these little things stayed, 'cause it's the blemishes that make her beautiful. The Devil doesn't know or care what kind of car the boys drive.

INT. BUILDING

LUCIFER: Sorry if it's a bit chilly. Most people think I burn hot. It's actually quite the opposite.

DEAN: Well, I'll alert the media.

LUCIFER: Help me understand something, guys. I mean, stomping through my front door is... a tad suicidal, don't you think?

SAM: We're not here to fight you.

LUCIFER: No? Then why are you?

SAM: I want to say "yes."

LUCIFER: Excuse me?

LUCIFER: Chock-full of Ovaltine, are we?

SAM: You heard me. Yes.

LUCIFER: You're serious.

SAM: Look, Judgment Day's a runaway train. We get it now. We just want off.

LUCIFER: Meaning?

SAM: Deal of the century. I give you a free ride, but when it's all over, I live, he lives, you bring our parents back --

LUCIFER: Okay, can we please drop the telenovela? I know you have the rings, Sam.

SAM: I have no idea what you're talking about.

LUCIFER: The Horsemen's rings? The magic keys to my Cage? Ring a bell? Come on, Sam. I've never lied to you. You could at least pay me the same respect. It's okay. I'm not mad. A wrestling match inside your noggin... I like the idea. Just you and me, one round, no tricks. You win, you jump in the hole. I win... Well, then I win. What do you say, Sam? A fiddle of gold against your soul says I'm better than you.

SAM: So he knows. Doesn't change anything.

DEAN: Sam.

SAM: We don't have any other choice.

DEAN: No.

SAM: Yes.

DEAN: Bevotamoen...Tabagesa...Babaloen. (OPEN THE MOUTH OF THE CAVE TO THE WICKED...)

DEAN: Sammy!

SAM: Dean!

DEAN: Sammy!

SAM: Oh, I can feel him. Oh, god!

DEAN: You got to go now! Come on! Go now, Sammy. Now!

LUCIFER: I was just messing with you. Sammy's long gone.
Cahidera bevotamoen.
I told you... this would always happen in Detroit.

INT. DIFFERENT BUILDING

LUCIFER: Sam. Come on. I can feel you... scratching away in there. Look... I'll take the gag off, okay? You got me all wrong, kiddo. I'm not the bad guy here.

SAM: I'm gonna rip you apart from the inside out. Do you understand me?

LUCIFER: Such anger, Young Skywalker. Who are you really angry with? Me? Or that face in the mirror?

SAM: I'm sure this is all a big joke to you, huh?

LUCIFER: Not at all. I've been waiting for you... for a long, long time. Come on, Sam. You have to admit – you can feel it, right?

SAM: What?

LUCIFER: The exhilaration. And you know why that is? Because we're two halves made whole. M.F.E.O. Literally.

SAM: This feels pretty damn far from good.

LUCIFER: I'm inside your grapefruit, Sam. You can't lie to me. I see it all – how odd you always felt, how... out of place in that... family of yours. And why shouldn't you have? They were foster care – at best. I'm your real family.

SAM: No, that's not true.

LUCIFER: It is. And I know you know it. All those times you ran away, you weren't running from them. You were running towards me. This doesn't have to be a bad thing, you know. I let Dean live, didn't I? I want him to live. I'll bring your folks back, too. I want you to be happy, Sam.

SAM: I don't want anything from you.

LUCIFER: Really? Not even a little payback?

SAM: What's that supposed to mean?

LUCIFER: Look closely. None of these little devils look familiar to you?

SAM: That's Mr. Bensman... One of my grade-school teachers.

LUCIFER: And that's your friend Doug from that time in East Lansing. And Rachel... your prom date. Sam Winchester, this is your life. Azazel's gang – watching you since you were a rugrat, jerking you around like a dog on a leash. I know how you feel about them. Me too. So, what do you say you and I blow off a little steam?

EXT. STREET

REPORTER: Reports are flooding in -- a 7.6 earthquake in Portland, 8.1 in Boston, more in Hong Kong, Berlin, and Tehran. The U.S.G.S.

has no explanation but says to expect a six-figure death toll.

CASTIEL: It's starting.

DEAN: Yeah, you think, genius?

CASTIEL: You don't have to be mean.

DEAN: So what do we do now?

CASTIEL: I suggest we imbibe copious quantities of alcohol... Just wait for the inevitable blast wave.

DEAN: Yeah, well, thank you, Bukowski. I-I mean, how do we stop it?

CASTIEL: We don't. Lucifer will meet Michael on the chosen field, and the battle of Armageddon begins.

DEAN: Okay, well, where's this chosen field?

CASTIEL: I don't know.

DEAN: Well, there's got to be something that we can do.

CASTIEL: I'm sorry, Dean. This is over.

DEAN: You listen to me, you junkless sissy -- we are not giving up!
Bobby. Bobby?

BOBBY: There was never much hope to begin with. I don't know what else to do.

INT. BUILDING

LUCIFER: So... are we having fun yet?

ACT THREE

CHUCK: In between jobs, Sam and Dean would sometimes get a day - sometimes a week, if they were lucky. They'd pass the time

lining their pockets. Sam used to insist on honest work, but now he hustles pool, like his brother. They could go anywhere and do anything. They drove 1,000 miles for an Ozzy show, two days for a Jayhawks game. And when it was clear, they'd park her in the middle of nowhere, sit on the hood, and watch the stars... for hours... without saying a word. It never occurred to them that, sure, maybe they never really had a roof and four walls... but they were never, in fact, homeless.

CHUCK: That's a good line.

CHUCK: Mistress Magda?

DEAN: Um, no, Chuck.

CHUCK: Oh, uh, Dean. Uh, wow. I, uh, I didn't know that you'd call.

DEAN: Who's Mistress Magda?

CHUCK: Nothing. She's a, uh, a -- just a, uh... a close friend.

DEAN: Yeah, I'll bet -- real close. Whatever happened to Becky?

CHUCK: Didn't work out. I had too much respect for her.

DEAN: Boy, you really got a whole virgin/hooker thing going on, don't you?

CHUCK: Okay, this can't be why you called.

DEAN: Sam said yes.

CHUCK: I know. I saw it. I'm just working on the pages.

DEAN: Did you see where the title fight goes down?

CHUCK: The angels are keeping it top secret -- very hush-hush.

DEAN: Oh, crap.

CHUCK: But I saw it anyway. Perks of being a prophet. It's tomorrow,

high noon -- place called Stull Cemetery.

DEAN: Stull Ceme-- Wait. I know that. That's -- that's an old boneyard outside of Lawrence. Why Lawrence?

CHUCK: I don't know. It all has to end where it started, I guess.

DEAN: All right, Chuck. You know of any way to short-circuit this thing?

CHUCK: Besides the rings? No. I'm sorry.

DEAN: Well, do you have any idea what's gonna happen next?

CHUCK: I wish that I did. But I-I just -- I honestly don't know yet.

DEAN: All right. Thanks, Chuck.

EXT. ALLEYWAY

BOBBY: You goin' someplace? You're goin' to do somethin' stupid. You got that look.

DEAN: I'm gonna go talk to Sam.

BOBBY: You just don't give up.

DEAN: It's Sam!

CASTIEL: If you couldn't reach him here, you're certainly not gonna be able to on the battlefield.

DEAN: Well, if we've already lost, I guess I got nothing to lose, right?

CASTIEL: I just want you to understand -- the only thing that you're gonna see out there is Michael killing your brother.

DEAN: Well, then I ain't gonna let him die alone.

EXT. STULL CEMETERY

LUCIFER: It's good to see you, Michael.

MICHAEL: You too. It's been too long.

LUCIFER: Can you believe it's finally here?

MICHAEL: No. Not really. Are you ready?

LUCIFER: As I'll ever be. A part of me wishes we didn't have to do this.

MICHAEL: Yeah. Me too.

LUCIFER: Then why are we?

MICHAEL: Oh, you know why! I have no choice, after what you did.

LUCIFER: What I did? What if it's not my fault?

MICHAEL: What is that supposed to mean?

LUCIFER: Think about it. Dad made everything. Which means he made me who I am! God wanted the Devil.

MICHAEL: So?

LUCIFER: So why? And why make us fight? I just can't figure out the point.

MICHAEL: What's your point?

LUCIFER: We're going to kill each other. And for what? One of Dad's tests. And we don't even know the answer. We're brothers. Let's just walk off the chessboard.

MICHAEL: I'm sorry. I-I can't do that. I'm a good son, and I have my orders.

LUCIFER: But you don't have to follow them.

MICHAEL: What, you think I'm gonna rebel? Now? I'm not like you.

LUCIFER: Please, Michael --

MICHAEL: You know, you haven't changed a bit, little brother. Always blaming everybody but yourself. We were together. We were

happy. But you betrayed me -- all of us -- and you made our father leave.

LUCIFER: No one makes Dad do anything. He is doing this to us.

MICHAEL: You're a monster, Lucifer. And I have to kill you.

LUCIFER: If that's the way it's got to be... Then I'd like to see you try.

INT. IMPALA

MUSIC: *Gunter, glieben, glauchen, globen! All right! I got something to say! Hey it's better to burn out! Yeah! Than fade awa-a-a-y all right oh! Gonna start a fire!*

EXT. STULL CEMETERY

DEAN: Howdy, boys.

MUSIC: *We're gonna burn this damn place down! Ooh, ooh! Down to the ground.*

DEAN: Sorry. Am I interrupting something?

ACT FOUR

EXT. STULL CEMETERY

DEAN: Hey. We need to talk.

LUCIFER: Dean. Even for you, this is a whole new mountain of stupid.

DEAN: I'm not talking to you. I'm talking to Sam.

MICHAEL: You're no longer the vessel, Dean. You got no right to be here.

DEAN: Adam, if you're in there somewhere, I am so sorry.

MICHAEL: Adam isn't home right now.

DEAN: Well, then you're next on my list, buttercup. But right now, I

need five minutes with him.

MICHAEL: You little maggot. You are no longer a part of this story!

CASTIEL: Hey, ass-butt!

DEAN: "Ass-butt"?

CASTIEL: He'll be back -- and upset -- but you got your five minutes.

LUCIFER: Castiel. Did you just Molotov my brother with holy fire?

CASTIEL: Uh... no.

LUCIFER: No one dicks with Michael but me.

DEAN: Sammy, can you hear me?

LUCIFER: You know... I tried to be nice... for Sammy's sake. But you... are such a pain... in my ass.

DEAN: No!

LUCIFER: Yes.

DEAN: Sammy? Are you in there?

LUCIFER: Oh, he's in here, all right. And he's gonna feel the snap of your bones. Every single one. We're gonna take our time.

DEAN: Sam, it's okay. It's okay. I'm here. I'm here. I'm not gonna leave you. I'm not gonna leave you.

SAM: It's okay, Dean. It's gonna be okay. I've got him.

SAM: Bevotamoen...Tabagesa...Babaloen

MICHAEL: Sam! It's not gonna end this way! Step back!

SAM: You're gonna have to make me!

MICHAEL: I have to fight my brother, Sam! Here and now! It's my destiny!

ACT FIVE

EXT. STULL CEMETERY

DEAN: Cas, you're alive?

CASTIEL: I'm better than that.

DEAN: Cas, are you God?

CASTIEL: That's a nice compliment. But no. Although, I do believe he brought me back. New and improved.

CHUCK: Endings are hard.

INT. CHUCK'S HOUSE

CHUCK: Any chapped-ass monkey with a keyboard can poop out a beginning, but endings are impossible. You try to tie up every loose end, but you never can. The fans are always gonna bitch. There's always gonna be holes. And since it's the ending, it's all supposed to add up to something. I'm telling you, they're a raging pain in the ass.

INT. IMPALA

DEAN: What are you gonna do now?

CASTIEL: Return to Heaven, I suppose.

DEAN: Heaven?

CASTIEL: With Michael in the Cage, I'm sure it's total anarchy up there.

DEAN: So, what, you're the new sheriff in town?

CASTIEL: I like that. Yeah. I suppose I am.

DEAN: Wow. God gives you a brand-new, shiny set of wings, and suddenly you're his bitch again.

CASTIEL: I don't know what God wants. I don't know if he'll even return. It just... seems like the right thing to do.

DEAN: Well, if you do see him, you tell him I'm coming for him next.

CASTIEL: You're angry.

DEAN: That's an understatement.

CASTIEL: He helped. Maybe even more than we realize.

DEAN: That's easy for you to say. He brought you back. But what about Sam? What about me, huh? Where's my grand prize? All I got is my brother in a hole!

CASTIEL: You got what you asked for, Dean. No paradise. No hell. Just more of the same. I mean it, Dean. What would you rather have? Peace or freedom?

DEAN: Well, you really suck at goodbyes, you know that?

CHUCK: This is the last Dean and Bobby will see of each other for a very long time. And, for the record, at this point next week, Bobby will be hunting a rugaru outside of Dayton. But not Dean. Dean didn't want Cas to save him. Every part of him, every fiber he's got, wants to die, or find a way to bring Sam back. But he isn't gonna do either. Because he made a promise.

EXT. LISA'S HOUSE

DEAN: Hey, Lisa.

LISA: Thank god. Are you all right?

DEAN: Yeah. Uh, if it's not too late, I... think I'd like to take you up on

that beer.

LISA: It's never too late.

LISA: Shh. Shh. Shh. It's okay, Dean. It's gonna be okay.

CHUCK: So, what's it all add up to? It's hard to say. But me, I'd say this was a test... for Sam and Dean. And I think they did all right. Up against good, evil, angels, devils, destiny, and God himself, they made their own choice. They chose family. And, well... isn't that kinda the whole point?

INT. CHUCK'S HOUSE

CHUCK: No doubt -- endings are hard. But then again... nothing ever really ends, does it?

INT. LISA'S HOUSE

LISA: You okay?

DEAN: Yeah, I'm good.

8.2. Subtítols en català

Dialogue: 0,0:00:02.28,0:00:04.52,Default,,0,0,0,,EL CAMÍ FINS ARA

Dialogue: 0,0:00:04.80,0:00:07.94,Veu en off,,0,0,0,,Segueix, fill meu rebel,

Dialogue: 0,0:00:08.68,0:00:11.64,Veu en off,,0,0,0,,trobaràs pau en acabar.

Dialogue: 0,0:00:12.32,0:00:15.70,Veu en off,,0,0,0,,Posa el cap a descansar

Dialogue: 0,0:00:16.42,0:00:18.80,Veu en off,,0,0,0,,i no ploris més.

Dialogue: 0,0:00:20.10,0:00:22.68,Default,,0,0,0,,Us fotreu,\Nus en fareu responsables

Dialogue: 0,0:00:22.92,0:00:26.08,Default,,0,0,0,,i complireu els papers\Nque el destí us ha donat.

Dialogue: 0,0:00:26.13,0:00:28.92,Default,,0,0,0,,Ets el recipient, el d'en Miquel.\N-I dic "no".

Dialogue: 0,0:00:28.96,0:00:30.38,Default,,0,0,0,,Em coneixes.\N-Llucifer.

Dialogue: 0,0:00:30.42,0:00:33.28,Default,,0,0,0,,Ets tu, Sam. El meu recipient.\N-No et deixaré.

Dialogue: 0,0:00:36.02,0:00:39.50,Veu en off,,0,0,0,,Pujava per sobre el soroll\Ni el caos...

Dialogue: 0,0:00:40.08,0:00:41.72,Default,,0,0,0,,Les coses empitjoraran.

Dialogue: 0,0:00:41.76,0:00:44.30,Default,,0,0,0,,Sisplau, no ho facis.\N-Ho he de fer.

Dialogue: 0,0:00:44.46,0:00:47.40,Default,,0,0,0,,En Llucifer?\NEl podeu tornar a tancar.

Dialogue: 0,0:00:47.48,0:00:50.88,Default,,0,0,0,,La clau de la gàbia?\NQuatre anells, dels Genets.

Dialogue: 0,0:00:50.88,0:00:52.42,Default,,0,0,0,,Qui és?\N-El nostre germà.

Dialogue: 0,0:00:52.42,0:00:54.54,Default,,0,0,0,,On és l'Adam?\N-El tenen els àngels.

Dialogue: 0,0:00:54.72,0:00:56.11,Default,,0,0,0,,Ja no els interesses.

Dialogue: 0,0:00:56.20,0:00:57.36,Default,,0,0,0,,Creus que està bé?

Dialogue: 0,0:00:57.70,0:00:59.02,Default,,0,0,0,,No!\N-Ho dubto.

Dialogue: 0,0:01:01.82,0:01:03.50,Default,,0,0,0,,I si el guieu fins al marge

Dialogue: 0,0:01:03.62,0:01:04.62,Default,,0,0,0,,i jo salto?

Dialogue: 0,0:01:04.72,0:01:06.56,Default,,0,0,0,,Intenteu matar-me, idiotes?

Dialogue: 0,0:01:06.86,0:01:10.16,Veu en off,,0,0,0,,Segueix, fill meu rebel...

Dialogue: 0,0:01:10.26,0:01:14.30,Default,,0,0,0,,Deixaràs que el teu germà salti\Ni vagi a parar al foc.

Dialogue: 0,0:01:14.60,0:01:17.40,Default,,0,0,0,,De què tens por? De perdre?

Dialogue: 0,0:01:17.48,0:01:18.68,Default,,0,0,0,,O de perdre en Sam?

Dialogue: 0,0:01:18.78,0:01:21.30,Veu en off,,0,0,0,,I no ploris més.

Dialogue: 0,0:01:27.38,0:01:30.12,Veu en off,,0,0,0,,El 21 d'abril de 1967

Dialogue: 0,0:01:30.26,0:01:34.58,Veu en off,,0,0,0,,sortí el vehicle GM cent milions,\Na Janesville.

Dialogue: 0,0:01:34.62,0:01:36.58,Veu en off,,0,0,0,,Un Caprice blau de dues portes.

Dialogue: 0,0:01:37.64,0:01:39.54,Veu en off,,0,0,0,,Feren una gran cerimònia.

Dialogue: 0,0:01:40.12,0:01:42.44,Veu en off,,0,0,0,,Hi anà el tinent de governador i tot.

Dialogue: 0,0:01:43.52,0:01:46.36,Veu en off,,0,0,0,,Tres dies més tard,\Nen sortí un altre cotxe.

Dialogue: 0,0:01:47.36,0:01:49.28,Veu en off,,0,0,0,,Ningú no en parlà.

Dialogue: 0,0:01:50.36,0:01:51.78,Default,,0,0,0,,Ho haurien d'haver fet.

Dialogue: 0,0:01:52.30,0:01:57.30,Veu en off,,0,0,0,,Perquè aquest Chevrolet Impala del 67\Nseria el cotxe més important...

Dialogue: 0,0:01:58.90,0:02:03.10,Default,,0,0,0,,No, l'objecte més important\Nde tot l'Univers.

Dialogue: 0,0:02:04.16,0:02:06.78,Veu en off,,0,0,0,,El seu primer amo \Nfou en Sal Moriarty,

Dialogue: 0,0:02:07.12,0:02:10.56,Veu en off,,0,0,0,,un alcohòlic \Namb dues exdones i colesterol.

Dialogue: 0,0:02:11.42,0:02:14.78,Veu en off,,0,0,0,,Els caps de setmana \Nes passejava repartint bíblies,

Dialogue: 0,0:02:15.46,0:02:18.56,Veu en off,,0,0,0,,preparant la gent\Nper al dia del judici.

Dialogue: 0,0:02:19.52,0:02:21.96,Veu en off,,0,0,0,,Si en Sam i en Dean ho sabessin,

Dialogue: 0,0:02:22.38,0:02:23.68,Veu en off,,0,0,0,,segur que somriurien.

Dialogue: 0,0:02:24.38,0:02:25.66,Veu en off,,0,0,0,,Quan en Sal morí,

Dialogue: 0,0:02:25.80,0:02:30.60,Veu en off,,0,0,0,,es quedà a Rainbow Motors, \Namb
altres cotxes de segona mà,

Dialogue: 0,0:02:30.90,0:02:32.98,Veu en off,,0,0,0,,on un soldat el va comprar.

Dialogue: 0,0:02:33.48,0:02:36.86,Veu en off,,0,0,0,,Això sí,\Ngràcies al consell d'un amic.

Dialogue: 0,0:02:38.44,0:02:40.68,Veu en off,,0,0,0,,Així comença la història.

Dialogue: 0,0:02:42.64,0:02:43.92,Default,,0,0,0,,I així és com acaba.

Dialogue: 0,0:02:52.16,0:02:53.20,Default,,0,0,0,,Hola.

Dialogue: 0,0:03:03.22,0:03:05.62,Default,,0,0,0,,Dean? Què passa?

Dialogue: 0,0:03:07.78,0:03:08.80,Default,,0,0,0,,M'hi apunto.

Dialogue: 0,0:03:11.72,0:03:12.74,Default,,0,0,0,,A què?

Dialogue: 0,0:03:12.82,0:03:14.66,Default,,0,0,0,,Al teu pla contra en Satanàs.

Dialogue: 0,0:03:15.38,0:03:16.44,Default,,0,0,0,,M'hi apunto.

Dialogue: 0,0:03:18.80,0:03:20.32,Default,,0,0,0,,Em deixaràs dir que sí?

Dialogue: 0,0:03:21.28,0:03:22.72,Default,,0,0,0,,No. Aquest és el tema.

Dialogue: 0,0:03:23.00,0:03:25.20,Default,,0,0,0,,No depèn de mi deixar-t'ho fer.

Dialogue: 0,0:03:27.72,0:03:30.52,Default,,0,0,0,,Has crescut, massa i tot.

Dialogue: 0,0:03:32.46,0:03:34.96,Default,,0,0,0,,Si és el que vols,\Ntens el meu suport.

Dialogue: 0,0:03:35.38,0:03:37.46,Default,,0,0,0,,No m'esperava que diguessis això.

Dialogue: 0,0:03:38.40,0:03:39.40,Default,,0,0,0,,Pot ser.

Dialogue: 0,0:03:41.02,0:03:42.32,Default,,0,0,0,,Però no et mentiré.

Dialogue: 0,0:03:42.32,0:03:44.08,Default,,0,0,0,,Va en contra de qui sóc.

Dialogue: 0,0:03:48.04,0:03:49.34,Default,,0,0,0,,La veritat és que...

Dialogue: 0,0:03:52.88,0:03:54.24,Default,,0,0,0,,protegir-te...

Dialogue: 0,0:03:56.58,0:03:58.46,Default,,0,0,0,,ha estat la meva feina, saps?

Dialogue: 0,0:04:00.22,0:04:01.50,Default,,0,0,0,,Però més que això,

Dialogue: 0,0:04:02.54,0:04:03.62,Default,,0,0,0,,és qui sóc.

Dialogue: 0,0:04:05.48,0:04:06.90,Default,,0,0,0,,Ja no ets un nen.

Dialogue: 0,0:04:07.32,0:04:09.96,Default,,0,0,0,,No et puc seguir tractant\Ncom si ho fossis.

Dialogue: 0,0:04:13.32,0:04:15.24,Default,,0,0,0,,Potser també he de créixer.

Dialogue: 0,0:04:19.46,0:04:23.24,Default,,0,0,0,,No sé si tenim cap oportunitat,\Nperò...

Dialogue: 0,0:04:26.44,0:04:29.76,Default,,0,0,0,,si algú ho pot fer, ets tu.

Dialogue: 0,0:04:33.70,0:04:34.72,Default,,0,0,0,,Gràcies.

Dialogue: 0,0:04:35.74,0:04:37.20,Default,,0,0,0,,Si és el que vols.

Dialogue: 0,0:04:39.86,0:04:41.30,Default,,0,0,0,,És el que vols?

Dialogue: 0,0:04:45.20,0:04:46.64,Default,,0,0,0,,El vaig deixar sortir.

Dialogue: 0,0:04:49.22,0:04:50.86,Default,,0,0,0,,L'hi he de tornar a ficar.

Dialogue: 0,0:04:54.46,0:04:55.46,Default,,0,0,0,,Molt bé.

Dialogue: 0,0:04:58.10,0:04:59.16,Default,,0,0,0,,Doncs ja està.

Dialogue: 0,0:05:09.88,0:05:15.36,Default,,0,0,0,,SOBRENATURAL

Dialogue: 0,0:05:27.88,0:05:30.36,Default,,0,0,0,,LA CANÇÓ DEL CIGNE

Dialogue: 0,0:05:45.12,0:05:47.00,Default,,0,0,0,,No m'acostumo a veure't dret.

Dialogue: 0,0:05:48.10,0:05:49.36,Default,,0,0,0,,I? Tenia raó?

Dialogue: 0,0:05:49.48,0:05:50.44,Default,,0,0,0,,Com sempre.

Dialogue: 0,0:05:50.52,0:05:53.00,Subtítols enlairats,,0,0,0,,Hi ha dos dimonis, com havies dit.

Dialogue: 0,0:05:53.28,0:05:54.34,Subtítols enlairats,,0,0,0,,Ho teniu?

Dialogue: 0,0:05:55.66,0:05:57.66,Subtítols enlairats,,0,0,0,,Sí, tot el suc que pot beure.

Dialogue: 0,0:05:59.70,0:06:00.70,Default,,0,0,0,,Estàs bé?

Dialogue: 0,0:06:01.24,0:06:02.64,Default,,0,0,0,,No. Res de nou?

Dialogue: 0,0:06:03.14,0:06:05.64,Default,,0,0,0,,No gaire. Et semblen auguris?

Dialogue: 0,0:06:06.14,0:06:08.70,Default,,0,0,0,,Un cicló a Florida, fred a Detroit,

Dialogue: 0,0:06:08.76,0:06:11.20,Default,,0,0,0,,focs a Los Angeles...\N-Has dit Detroit?

Dialogue: 0,0:06:11.30,0:06:15.24,Default,,0,0,0,,La temperatura ha baixat 20 graus\Nperò només a cinc blocs.

Dialogue: 0,0:06:16.20,0:06:19.02,Subtítols enlairats,,0,0,0,,És aquí. El dimoni és a Detroit.

Dialogue: 0,0:06:19.24,0:06:20.28,Subtítols enlairats,,0,0,0,,De debò?

Dialogue: 0,0:06:20.60,0:06:23.64,Subtítols enlairats,,0,0,0,,Em sembla una predicció\Nuna mica arriscada.

Dialogue: 0,0:06:23.64,0:06:24.64,Default,,0,0,0,,N'estàs segur?

Dialogue: 0,0:06:25.36,0:06:26.46,Default,,0,0,0,,Sí, ho estic.

Dialogue: 0,0:06:41.32,0:06:42.80,Default,,0,0,0,,Oi que és un angelet?

Dialogue: 0,0:06:48.02,0:06:49.52,Default,,0,0,0,,Els àngels no dormen.

Dialogue: 0,0:06:58.38,0:07:00.22,Default,,0,0,0,,Tinc un mal pressentiment.

Dialogue: 0,0:07:01.14,0:07:04.14,Default,,0,0,0,,Series boig si no el tinguessis.\N-Ja m'entens.

Dialogue: 0,0:07:04.82,0:07:05.82,Default,,0,0,0,,Detroit.

Dialogue: 0,0:07:06.64,0:07:09.76,Default,,0,0,0,,Sempre ha dit que et posseiria allà.\NMira on som.

Dialogue: 0,0:07:09.92,0:07:10.92,Default,,0,0,0,,Mira on som.

Dialogue: 0,0:07:10.95,0:07:14.18,Default,,0,0,0,,Potser ens està esperant.\NSap més que nosaltres.

Dialogue: 0,0:07:14.30,0:07:17.32,Default,,0,0,0,,Estic segur\Nque sap molt més que nosaltres.

Dialogue: 0,0:07:18.14,0:07:20.22,Default,,0,0,0,,Esperem que ignori el nostre pla.

Dialogue: 0,0:07:27.22,0:07:28.22,Default,,0,0,0,,Escolta...

Dialogue: 0,0:07:31.08,0:07:33.62,Default,,0,0,0,,t'he de dir una cosa.\N-Què?

Dialogue: 0,0:07:33.76,0:07:38.14,Default,,0,0,0,,Si el pla funciona\Ni em llenço de cap a la gàbia...

Dialogue: 0,0:07:41.06,0:07:42.60,Default,,0,0,0,,saps que no tornaré.

Dialogue: 0,0:07:44.90,0:07:45.90,Default,,0,0,0,,Sí, ja ho sé.

Dialogue: 0,0:07:46.18,0:07:47.92,Default,,0,0,0,,M'has de prometre una cosa.

Dialogue: 0,0:07:49.54,0:07:51.24,Default,,0,0,0,,Molt bé. El que sigui.

Dialogue: 0,0:07:54.02,0:07:56.34,Default,,0,0,0,,M'has de prometre que no em salvaràs.

Dialogue: 0,0:07:57.74,0:07:58.74,Default,,0,0,0,,Què?

Dialogue: 0,0:07:59.60,0:08:01.00,Default,,0,0,0,,No, de cap manera.

Dialogue: 0,0:08:01.30,0:08:04.26,Default,,0,0,0,,El teu infern\Nfarà que el meu sembli Disneyland.

Dialogue: 0,0:08:04.29,0:08:05.82,Default,,0,0,0,,Vols que no hi faci res?

Dialogue: 0,0:08:05.82,0:08:08.30,Default,,0,0,0,,La gàbia es tancarà\Ni no la pots tocar.

Dialogue: 0,0:08:08.36,0:08:09.58,Default,,0,0,0,,És massa arriscat.

Dialogue: 0,0:08:09.84,0:08:11.34,Default,,0,0,0,,No t'hi deixaré, allà.

Dialogue: 0,0:08:11.42,0:08:12.68,Default,,0,0,0,,Ho hauràs de fer.

Dialogue: 0,0:08:12.70,0:08:13.82,Default,,0,0,0,,No, no puc.

Dialogue: 0,0:08:13.82,0:08:15.64,Default,,0,0,0,,Ho sento, però és així.

Dialogue: 0,0:08:19.08,0:08:20.74,Default,,0,0,0,,Doncs què he de fer?

Dialogue: 0,0:08:21.92,0:08:23.28,Default,,0,0,0,,Vés a cercar la Lisa.

Dialogue: 0,0:08:23.60,0:08:25.72,Default,,0,0,0,,Prega perquè encara et vulgui.

Dialogue: 0,0:08:25.94,0:08:29.04,Default,,0,0,0,,Fes barcaboes\Ni vés a partits de futbol.

Dialogue: 0,0:08:29.52,0:08:32.94,Default,,0,0,0,,Viu una vida normal i feliç, Dean.

Dialogue: 0,0:08:35.50,0:08:36.96,Default,,0,0,0,,Promet-m'ho.

Dialogue: 0,0:08:55.68,0:08:58.44,Default,,0,0,0,,Dimonis.\NDues dotzenes com a mínim.

Dialogue: 0,0:08:58.82,0:09:01.64,Subtítols enlairats,,0,0,0,,Tenies raó, passa alguna cosa.\N-Més que això.

Dialogue: 0,0:09:02.16,0:09:03.76,Subtítols enlairats,,0,0,0,,És aquí. Ho sé.

Dialogue: 0,0:09:23.92,0:09:25.50,Default,,0,0,0,,Ja ens veurem, noi.

Dialogue: 0,0:09:26.28,0:09:27.46,Default,,0,0,0,,Ja ens veurem.

Dialogue: 0,0:09:36.96,0:09:41.44,Subtítols enlairats,,0,0,0,,Si entra,\Nlluita amb totes les teves forces.

Dialogue: 0,0:09:41.82,0:09:43.26,Default,,0,0,0,,No et rendeixis.

Dialogue: 0,0:09:44.04,0:09:45.02,Default,,0,0,0,,No cedeixis.

Dialogue: 0,0:09:45.08,0:09:46.10,Default,,0,0,0,,Sí, senyor.

Dialogue: 0,0:09:57.82,0:09:59.30,Default,,0,0,0,,Cuida-me'ls.

Dialogue: 0,0:10:01.42,0:10:02.50,Default,,0,0,0,,No és possible.

Dialogue: 0,0:10:05.82,0:10:07.44,Default,,0,0,0,,Doncs segueix-me la veta.

Dialogue: 0,0:10:09.16,0:10:10.22,Default,,0,0,0,,Havia de mentir.

Dialogue: 0,0:10:13.62,0:10:15.78,Default,,0,0,0,,Sí, no els hi passarà res.

Dialogue: 0,0:10:16.14,0:10:17.94,Default,,0,0,0,,Para de parlar.

Dialogue: 0,0:10:33.80,0:10:35.52,Default,,0,0,0,,Et sap greu no mirar?

Dialogue: 0,0:10:54.40,0:10:56.42,Default,,0,0,0,,Vinga, anem.

Dialogue: 0,0:11:04.92,0:11:05.92,Default,,0,0,0,,Ei!

Dialogue: 0,0:11:07.46,0:11:09.12,Default,,0,0,0,,Som aquí, malparits.

Dialogue: 0,0:11:09.72,0:11:11.06,Default,,0,0,0,,Veni a buscar-nos.

Dialogue: 0,0:11:15.32,0:11:18.62,Default,,0,0,0,,Hola, nois.\NQuè hi ha el pare?

Dialogue: 0,0:11:28.66,0:11:29.82,Default,,0,0,0,,Hola, nois.

Dialogue: 0,0:11:30.48,0:11:32.32,Default,,0,0,0,,Gràcies per venir fins aquí.

Dialogue: 0,0:11:42.44,0:11:45.66,Veu en off,,0,0,0,,L'Impala té el mateix\Nque els altres cotxes.

Dialogue: 0,0:11:46.12,0:11:47.46,Veu en off,,0,0,0,,I algunes coses més.

Dialogue: 0,0:11:49.46,0:11:51.16,Veu en off,,0,0,0,,Però això no és important.

Dialogue: 0,0:11:51.88,0:11:53.16,Default,,0,0,0,,L'important és això:

Dialogue: 0,0:11:54.36,0:11:57.12,Veu en off,,0,0,0,,el soldadet\Nque en Sam va ficar al cendrer

Dialogue: 0,0:11:57.34,0:11:58.92,Veu en off,,0,0,0,,encara hi està encallat;

Dialogue: 0,0:11:59.11,0:12:01.46,Veu en off,,0,0,0,,els Legos del conducte de ventilació

Dialogue: 0,0:12:01.48,0:12:04.24,Veu en off,,0,0,0,,encara fan soroll\Nquan surt l'escalfor.

Dialogue: 0,0:12:05.08,0:12:07.76,Veu en off,,0,0,0,,Això és el que fa\Nque el cotxe sigui seu.

Dialogue: 0,0:12:08.26,0:12:09.40,Veu en off,,0,0,0,,Només seu.

Dialogue: 0,0:12:10.10,0:12:14.30,Veu en off,,0,0,0,,Quan en Dean el va reconstruir,\Nho va deixar tot igual.

Dialogue: 0,0:12:15.16,0:12:17.46,Veu en off,,0,0,0,,Perquè els defectes el fan preciós.

Dialogue: 0,0:12:19.74,0:12:23.00,Veu en off,,0,0,0,,Al Dimoni li és igual\Nquin cotxe tinguin.

Dialogue: 0,0:12:25.50,0:12:27.38,Default,,0,0,0,,Perdoneu si fa fred.

Dialogue: 0,0:12:28.20,0:12:32.68,Default,,0,0,0,,La majoria creu que cremo,\Nperò és tot el contrari.

Dialogue: 0,0:12:33.62,0:12:34.90,Default,,0,0,0,,Avisaré els mitjans.

Dialogue: 0,0:12:42.32,0:12:43.86,Default,,0,0,0,,Ajudeu-me a entendre-ho.

Dialogue: 0,0:12:44.44,0:12:49.80,Default,,0,0,0,,Presentar-se a la meua porta\Nés una mica suïcida, no creieu?

Dialogue: 0,0:12:50.16,0:12:51.82,Default,,0,0,0,,No hem vingut a lluitar.

Dialogue: 0,0:12:52.04,0:12:54.36,Default,,0,0,0,,No?\NDoncs per què?

Dialogue: 0,0:12:54.62,0:12:55.84,Default,,0,0,0,,Vull dir "sí".

Dialogue: 0,0:12:57.68,0:12:58.68,Default,,0,0,0,,Perdona?

Dialogue: 0,0:13:06.18,0:13:08.28,Default,,0,0,0,,Que t'has pres les vitamines?

Dialogue: 0,0:13:08.36,0:13:09.38,Default,,0,0,0,,Ja m'has sentit.

Dialogue: 0,0:13:09.92,0:13:10.92,Default,,0,0,0,,Sí.

Dialogue: 0,0:13:11.14,0:13:12.26,Default,,0,0,0,,Ho dius de debò.

Dialogue: 0,0:13:15.88,0:13:18.68,Default,,0,0,0,,El dia del judici\Nés un tren fora de control.

Dialogue: 0,0:13:18.78,0:13:20.94,Default,,0,0,0,,Ara ho entenem. I volem baixar.

Dialogue: 0,0:13:20.94,0:13:22.20,Default,,0,0,0,,I això què vol dir?

Dialogue: 0,0:13:23.16,0:13:24.42,Default,,0,0,0,,El tracte del segle.

Dialogue: 0,0:13:24.82,0:13:27.18,Default,,0,0,0,,Tens un viatge gratis.\NPerò quan acabi,

Dialogue: 0,0:13:27.18,0:13:29.86,Default,,0,0,0,,jo visc, ell viu,\Nressuscites els pares...

Dialogue: 0,0:13:29.86,0:13:31.88,Default,,0,0,0,,Podem deixar la telenovel·la?

Dialogue: 0,0:13:33.28,0:13:35.22,Default,,0,0,0,,Sé que tens els anells, Sam.

Dialogue: 0,0:13:39.90,0:13:41.44,Default,,0,0,0,,No sé de què parles.

Dialogue: 0,0:13:43.00,0:13:44.66,Default,,0,0,0,,Els anells dels Genets?

Dialogue: 0,0:13:46.80,0:13:49.32,Default,,0,0,0,,Les claus màgiques de la meva gàbia?

Dialogue: 0,0:13:50.94,0:13:51.96,Default,,0,0,0,,Et sona?

Dialogue: 0,0:13:53.84,0:13:58.00,Default,,0,0,0,,Vinga, jo no t'he mentit mai.\NEm podries tenir el mateix respecte.

Dialogue: 0,0:14:00.32,0:14:01.76,Default,,0,0,0,,No estic enfadat.

Dialogue: 0,0:14:02.84,0:14:06.44,Default,,0,0,0,,Un concurs de lluita dins el teu meló.\NM'agrada la idea.

Dialogue: 0,0:14:07.20,0:14:10.96,Default,,0,0,0,,Només tu i jo, un assalt sense trucs.

Dialogue: 0,0:14:11.80,0:14:14.56,Default,,0,0,0,,Si guanyes, saltes al forat.

Dialogue: 0,0:14:14.70,0:14:15.70,Default,,0,0,0,,Si guanyo...

Dialogue: 0,0:14:16.74,0:14:18.68,Default,,0,0,0,,Bé, doncs guanyo.

Dialogue: 0,0:14:20.30,0:14:21.60,Default,,0,0,0,,Què me'n dius, Sam?

Dialogue: 0,0:14:22.48,0:14:26.08,Default,,0,0,0,,Aposto un violí d'or\Ncontra la teva ànima que guanyo.

Dialogue: 0,0:14:31.32,0:14:33.16,Default,,0,0,0,,Que ho sàpiga no canvia res.

Dialogue: 0,0:14:33.28,0:14:35.03,Default,,0,0,0,,Sam.\N-No tenim més opcions.

Dialogue: 0,0:14:35.05,0:14:36.05,Default,,0,0,0,,No.

Dialogue: 0,0:14:39.42,0:14:40.42,Default,,0,0,0,,Sí.

Dialogue: 0,0:15:01.42,0:15:02.66,Default,,0,0,0,,{i1}Bevotamoen.{i0}

Dialogue: 0,0:15:03.60,0:15:05.02,Default,,0,0,0,,{i1}Tabeguesa.{i0}

Dialogue: 0,0:15:05.58,0:15:07.02,Default,,0,0,0,,{i1}Babaloen.{i0}

Dialogue: 0,0:15:20.18,0:15:21.74,Default,,0,0,0,,Sammy?\\N-Dean.

Dialogue: 0,0:15:21.74,0:15:22.74,Default,,0,0,0,,Sammy!

Dialogue: 0,0:15:23.52,0:15:24.94,Default,,0,0,0,,El noto.

Dialogue: 0,0:15:26.90,0:15:28.10,Default,,0,0,0,,Has de marxar ara.

Dialogue: 0,0:15:28.66,0:15:29.70,Default,,0,0,0,,Vinga!

Dialogue: 0,0:15:31.96,0:15:33.42,Default,,0,0,0,,Ves-te'n, Sammy.

Dialogue: 0,0:15:34.68,0:15:35.70,Default,,0,0,0,,Va!

Dialogue: 0,0:15:55.58,0:15:57.46,Default,,0,0,0,,Només t'estava fent una broma.

Dialogue: 0,0:15:58.90,0:16:00.28,Default,,0,0,0,,En Sammy ja no hi és.

Dialogue: 0,0:16:04.98,0:16:09.02,Default,,0,0,0,,{\i1}Cahidera!\\NBevotamoen.{\i0}

Dialogue: 0,0:16:34.64,0:16:35.88,Default,,0,0,0,,Ja t'ho vaig dir.

Dialogue: 0,0:16:37.22,0:16:39.38,Default,,0,0,0,,Això havia de passar a Detroit.

Dialogue: 0,0:17:07.76,0:17:08.76,Default,,0,0,0,,Sam.

Dialogue: 0,0:17:10.98,0:17:12.54,Default,,0,0,0,,Vinga.

Dialogue: 0,0:17:13.16,0:17:14.52,Default,,0,0,0,,Et noto.

Dialogue: 0,0:17:15.42,0:17:17.08,Default,,0,0,0,,Esgarrapant des de dins.

Dialogue: 0,0:17:21.34,0:17:26.14,Default,,0,0,0,,Mira, et trauré la mordassa, d'acord?

Dialogue: 0,0:17:32.26,0:17:33.90,Default,,0,0,0,,M'has malinterpretat.

Dialogue: 0,0:17:35.40,0:17:36.62,Default,,0,0,0,,No sóc el dolent.

Dialogue: 0,0:17:36.68,0:17:40.30,Default,,0,0,0,,Et destrossaré des de dins,\\Nm'has entès?

Dialogue: 0,0:17:43.48,0:17:46.44,Default,,0,0,0,,Sents tanta ràbia, jove Skywalker.

Dialogue: 0,0:17:52.00,0:17:53.44,Default,,0,0,0,,Amb qui estàs enfadat?

Dialogue: 0,0:17:53.68,0:17:54.68,Default,,0,0,0,,Amb mi?

Dialogue: 0,0:17:55.30,0:17:56.78,Default,,0,0,0,,O amb la cara del mirall?

Dialogue: 0,0:17:56.82,0:17:58.96,Default,,0,0,0,,Tot això és una broma per tu, oi?

Dialogue: 0,0:17:58.98,0:18:01.28,Default,,0,0,0,,De cap manera. The estat esperant.

Dialogue: 0,0:18:02.42,0:18:06.22,Default,,0,0,0,,Durant molt, molt temps.

Dialogue: 0,0:18:06.98,0:18:09.64,Default,,0,0,0,,Vinga, Sam, ho has d'admetre.

Dialogue: 0,0:18:10.72,0:18:13.24,Default,,0,0,0,,Ho notes, oi?

Dialogue: 0,0:18:13.64,0:18:15.54,Default,,0,0,0,,El què?\N-L'eufòria.

Dialogue: 0,0:18:16.36,0:18:17.62,Default,,0,0,0,,I saps per què?

Dialogue: 0,0:18:17.74,0:18:20.02,Default,,0,0,0,,Perquè som dues meitats d'un tot.

Dialogue: 0,0:18:20.78,0:18:22.42,Default,,0,0,0,,Fets l'un per l'altre.

Dialogue: 0,0:18:23.26,0:18:24.26,Default,,0,0,0,,Literalment.

Dialogue: 0,0:18:24.30,0:18:26.00,Default,,0,0,0,,Doncs a mi no m'ho sembla.

Dialogue: 0,0:18:26.96,0:18:29.26,Default,,0,0,0,,Sóc dins el teu cap, Sam.

Dialogue: 0,0:18:30.48,0:18:31.86,Default,,0,0,0,,No em pots mentir.

Dialogue: 0,0:18:33.80,0:18:34.98,Default,,0,0,0,,Ho veig tot.

Dialogue: 0,0:18:35.92,0:18:37.68,Default,,0,0,0,,Sempre t'has sentit estrany.

Dialogue: 0,0:18:38.78,0:18:45.02,Default,,0,0,0,,Tan fora de lloc\Ndins la teva pròpia família.

Dialogue: 0,0:18:47.20,0:18:48.58,Default,,0,0,0,,I per què no?

Dialogue: 0,0:18:49.28,0:18:51.80,Default,,0,0,0,,Eren una família d'acollida,\Ncom a molt.

Dialogue: 0,0:18:52.74,0:18:54.68,Default,,0,0,0,,Jo sóc la teva família de debó.

Dialogue: 0,0:18:54.82,0:18:56.56,Default,,0,0,0,,No és veritat.\N-Ho és.

Dialogue: 0,0:18:57.74,0:18:59.36,Default,,0,0,0,,I sé que ho saps.

Dialogue: 0,0:19:00.68,0:19:03.64,Default,,0,0,0,,Els cops que vas fugir\Nno t'allunyaves d'ells.

Dialogue: 0,0:19:04.50,0:19:05.90,Default,,0,0,0,,T'apropaves a mi.

Dialogue: 0,0:19:11.42,0:19:13.52,Default,,0,0,0,,Això no vol dir que sigui dolent.

Dialogue: 0,0:19:14.04,0:19:16.38,Default,,0,0,0,,He deixat viure en Dean, no?

Dialogue: 0,0:19:16.94,0:19:18.06,Default,,0,0,0,,Vull que visqui.

Dialogue: 0,0:19:18.72,0:19:20.38,Default,,0,0,0,,Ressuscitaré els teus pares.

Dialogue: 0,0:19:20.96,0:19:24.54,Default,,0,0,0,,El que vull és que siguis feliç.

Dialogue: 0,0:19:24.54,0:19:27.56,Default,,0,0,0,,Jo no vull res de tu.

Dialogue: 0,0:19:29.28,0:19:30.28,Default,,0,0,0,,N'estàs segur?

Dialogue: 0,0:19:33.18,0:19:34.80,Default,,0,0,0,,Ni una mica de venjança?

Dialogue: 0,0:19:35.50,0:19:36.60,Default,,0,0,0,,Què vols dir?

Dialogue: 0,0:19:36.88,0:19:37.88,Default,,0,0,0,,Fixa-t'hi.

Dialogue: 0,0:19:40.46,0:19:42.98,Default,,0,0,0,,No et sona cap d'aquests dimoniets?

Dialogue: 0,0:19:46.56,0:19:48.32,Default,,0,0,0,,Aquell és el senyor Bensman.

Dialogue: 0,0:19:50.02,0:19:51.86,Default,,0,0,0,,Un professor meu de primària.

Dialogue: 0,0:19:52.36,0:19:54.78,Default,,0,0,0,,I el teu amic Doug, d'East Lansing.

Dialogue: 0,0:19:55.86,0:19:56.86,Default,,0,0,0,,I la Rachel.

Dialogue: 0,0:19:58.54,0:19:59.96,Default,,0,0,0,,Del ball de graduació.

Dialogue: 0,0:20:01.00,0:20:03.64,Default,,0,0,0,,Sam Winchester,\N aquesta és la teva vida.

Dialogue: 0,0:20:04.42,0:20:08.58,Default,,0,0,0,,La colla de l'Azazel,\N vigilant-te des de ben petit.

Dialogue: 0,0:20:09.70,0:20:13.06,Default,,0,0,0,,Fent-te anar per on volien,\N com si fossis un gos.

Dialogue: 0,0:20:15.04,0:20:16.70,Default,,0,0,0,,Sé com et sents.

Dialogue: 0,0:20:17.46,0:20:18.60,Default,,0,0,0,,I sento el mateix.

Dialogue: 0,0:20:19.64,0:20:22.22,Default,,0,0,0,,Vols que ens desfoguem una mica?

Dialogue: 0,0:20:24.78,0:20:28.02,Veu en off,,0,0,0,,Ens plouen les notícies:\N terratrèmols a Portland,

Dialogue: 0,0:20:28.24,0:20:32.02,Veu en off,,0,0,0,,a Boston, a Hong Kong,\N a Berlín i a Teheran.

Dialogue: 0,0:20:32.02,0:20:36.72,Veu en off,,0,0,0,,El Servei Geològic no ho pot explicar,\N però s'esperen milers de morts...

Dialogue: 0,0:20:36.90,0:20:37.96,Default,,0,0,0,,Ha començat.

Dialogue: 0,0:20:39.26,0:20:40.32,Default,,0,0,0,,Ets tot un geni.

Dialogue: 0,0:20:40.74,0:20:42.40,Default,,0,0,0,,No siguis desagradable.

Dialogue: 0,0:20:42.58,0:20:43.76,Default,,0,0,0,,I ara què fem?

Dialogue: 0,0:20:46.60,0:20:49.90,Default,,0,0,0,,Proposo que ingerim\Ngrans quantitats d'alcohol.

Dialogue: 0,0:20:51.58,0:20:53.54,Default,,0,0,0,,I esperem l'inevitable.

Dialogue: 0,0:20:53.54,0:20:55.42,Default,,0,0,0,,Sí, gràcies, Bukowski.

Dialogue: 0,0:20:55.78,0:20:57.30,Default,,0,0,0,,I com ho podem parar?

Dialogue: 0,0:21:00.66,0:21:01.66,Default,,0,0,0,,No podem.

Dialogue: 0,0:21:03.06,0:21:06.04,Default,,0,0,0,,En Llucifer i en Miquel\Nes veuran al lloc elegit.

Dialogue: 0,0:21:06.96,0:21:08.82,Default,,0,0,0,,I començarà l'Armageddon.

Dialogue: 0,0:21:08.84,0:21:10.60,Default,,0,0,0,,I on és aquest lloc elegit?

Dialogue: 0,0:21:11.42,0:21:13.74,Default,,0,0,0,,No ho sé.\N-Hi hem de fer alguna cosa.

Dialogue: 0,0:21:15.40,0:21:17.74,Default,,0,0,0,,Em sap greu, Dean. S'ha acabat.

Dialogue: 0,0:21:17.74,0:21:19.74,Default,,0,0,0,,Escolta'm bé, covard efeminat.

Dialogue: 0,0:21:20.40,0:21:21.58,Default,,0,0,0,,No ens rendirem.

Dialogue: 0,0:21:22.42,0:21:23.42,Default,,0,0,0,,Bobby.

Dialogue: 0,0:21:25.92,0:21:26.92,Default,,0,0,0,,Bobby?

Dialogue: 0,0:21:32.38,0:21:35.10,Default,,0,0,0,,No hi ha hagut mai gaires esperances.

Dialogue: 0,0:21:37.66,0:21:39.76,Default,,0,0,0,,No sé què més hi podem fer.

Dialogue: 0,0:22:03.38,0:22:06.54,Default,,0,0,0,,Així què?\NEns ho comencem a passar bé?

Dialogue: 0,0:22:16.64,0:22:20.00,Veu en off,,0,0,0,,Entre feines,\Nna vegades s'agafaven un dia lliure.

Dialogue: 0,0:22:20.14,0:22:22.00,Veu en off,,0,0,0,,O una setmana, si tenien sort.

Dialogue: 0,0:22:22.66,0:22:25.14,Veu en off,,0,0,0,,Aprofitaven\Nper omplir-se les butxaques.

Dialogue: 0,0:22:25.40,0:22:27.46,Veu en off,,0,0,0,,En Sam insistia a ser honrats,

Dialogue: 0,0:22:27.88,0:22:30.38,Veu en off,,0,0,0,,però ara estafa, com el seu germà.

Dialogue: 0,0:22:30.98,0:22:32.92,Veu en off,,0,0,0,,Podien anar a qualsevol lloc.

Dialogue: 0,0:22:33.00,0:22:35.58,Veu en off,,0,0,0,,Van conduir uns 1.500 km\Nper un concert.

Dialogue: 0,0:22:35.80,0:22:37.70,Veu en off,,0,0,0,,Durant dos dies per un partit.

Dialogue: 0,0:22:40.06,0:22:43.38,Veu en off,,0,0,0,,I quan feia bon temps,\Naparcaven enmig del no res.

Dialogue: 0,0:22:44.38,0:22:49.00,Veu en off,,0,0,0,,S'asseien al capó\Na mirar les estrelles... durant hores.

Dialogue: 0,0:22:51.52,0:22:53.56,Veu en off,,0,0,0,,Sense dir ni una paraula.

Dialogue: 0,0:22:55.04,0:22:59.74,Veu en off,,0,0,0,,No se'ls hi va ocórrer mai que,\Ntot i no tenir una casa,

Dialogue: 0,0:23:00.96,0:23:03.40,Veu en off,,0,0,0,,sempre tindrien una llar.

Dialogue: 0,0:23:06.52,0:23:07.88,Default,,0,0,0,,És una bona frase.

Dialogue: 0,0:23:13.62,0:23:14.82,Default,,0,0,0,,Madam Magda.

Dialogue: 0,0:23:15.74,0:23:16.96,Veu en off,,0,0,0,,No, Chuck.

Dialogue: 0,0:23:18.74,0:23:22.82,Default,,0,0,0,,Dean.\NNo sabia que trucaries.

Dialogue: 0,0:23:22.94,0:23:24.32,Default,,0,0,0,,Qui és la madam Magda?

Dialogue: 0,0:23:24.54,0:23:28.44,Default,,0,0,0,,Ningú. És...\NÉs una amiga íntima.

Dialogue: 0,0:23:28.96,0:23:31.08,Default,,0,0,0,,Segur que molt íntima. I la Becky?

Dialogue: 0,0:23:31.18,0:23:34.24,Default,,0,0,0,,No va funcionar.\NLa respectava massa.

Dialogue: 0,0:23:35.06,0:23:37.66,Default,,0,0,0,,Si que et va\Nel rotllo verge-meuca, no?

Dialogue: 0,0:23:37.66,0:23:39.10,Default,,0,0,0,,No has trucat per això.

Dialogue: 0,0:23:40.78,0:23:42.14,Default,,0,0,0,,En Sam ha dit que sí.

Dialogue: 0,0:23:42.48,0:23:43.48,Default,,0,0,0,,Ja ho sé.

Dialogue: 0,0:23:44.36,0:23:45.40,Default,,0,0,0,,Ho he vist.

Dialogue: 0,0:23:46.12,0:23:47.48,Default,,0,0,0,,Ho estic escrivint.

Dialogue: 0,0:23:47.86,0:23:49.60,Default,,0,0,0,,Has vist on serà la lluita?

Dialogue: 0,0:23:50.58,0:23:52.20,Default,,0,0,0,,És un secret dels àngels.

Dialogue: 0,0:23:52.30,0:23:53.46,Default,,0,0,0,,Molt confidencial.

Dialogue: 0,0:23:53.62,0:23:54.62,Default,,0,0,0,,Merda.

Dialogue: 0,0:23:54.72,0:23:55.88,Default,,0,0,0,,Però ho he vist.

Dialogue: 0,0:23:56.18,0:23:57.82,Default,,0,0,0,,Avantatges de ser profeta.

Dialogue: 0,0:23:59.04,0:24:01.56,Default,,0,0,0,,És demà, al migdia.

Dialogue: 0,0:24:02.00,0:24:04.08,Default,,0,0,0,,En un cementiri anomenat Stull.

Dialogue: 0,0:24:04.80,0:24:06.08,Default,,0,0,0,,Cementiri Stull...

Dialogue: 0,0:24:06.62,0:24:09.54,Default,,0,0,0,,Ja sé quin és.\NEstà als afores de Lawrence.

Dialogue: 0,0:24:10.82,0:24:11.90,Default,,0,0,0,,Per què Lawrence?

Dialogue: 0,0:24:11.90,0:24:14.84,Default,,0,0,0,,No ho sé.\NSuposo que ha d'acabar on va començar.

Dialogue: 0,0:24:15.26,0:24:17.08,Default,,0,0,0,,Saps com ho podem parar?

Dialogue: 0,0:24:17.08,0:24:18.34,Default,,0,0,0,,A part dels anells?

Dialogue: 0,0:24:18.34,0:24:20.62,Default,,0,0,0,,No. Ho sento.

Dialogue: 0,0:24:20.80,0:24:22.46,Default,,0,0,0,,Saps què passarà després?

Dialogue: 0,0:24:22.46,0:24:23.52,Default,,0,0,0,,Ja m'agradaria.

Dialogue: 0,0:24:24.76,0:24:26.80,Default,,0,0,0,,Però de debò que encara no ho sé.

Dialogue: 0,0:24:28.38,0:24:29.60,Default,,0,0,0,,D'acord. Gràcies.

Dialogue: 0,0:24:36.70,0:24:37.98,Default,,0,0,0,,Que te'n vas?

Dialogue: 0,0:24:42.42,0:24:45.82,Default,,0,0,0,,Faràs una ximpleria,\Nt'ho veig als ulls.

Dialogue: 0,0:24:47.40,0:24:49.00,Default,,0,0,0,,Vaig a parlar amb en Sam.

Dialogue: 0,0:24:49.32,0:24:51.32,Default,,0,0,0,,No et rendeixes mai.\N-És en Sam!

Dialogue: 0,0:24:51.32,0:24:54.40,Default,,0,0,0,,Si no hi has pogut parlar aquí\Nno ho faràs allà.

Dialogue: 0,0:24:54.40,0:24:57.34,Default,,0,0,0,,Si ja hem perdut,\Nno hi tinc res a perdre, no?

Dialogue: 0,0:24:59.68,0:25:01.38,Default,,0,0,0,,Vull que ho entenguis.

Dialogue: 0,0:25:02.68,0:25:08.52,Default,,0,0,0,,L'única cosa que veuràs\Nserà en Miquel matant el teu germà.

Dialogue: 0,0:25:12.90,0:25:14.82,Default,,0,0,0,,Doncs no deixaré que mori sol.

Dialogue: 0,0:25:36.32,0:25:38.32,Default,,0,0,0,,PROHIBIT EL PAS

Dialogue: 0,0:25:56.48,0:25:57.84,Default,,0,0,0,,M'alegro de veure't.

Dialogue: 0,0:25:58.80,0:25:59.80,Default,,0,0,0,,Jo també.

Dialogue: 0,0:26:01.10,0:26:02.30,Default,,0,0,0,,Quant de temps.

Dialogue: 0,0:26:02.56,0:26:04.34,Default,,0,0,0,,Pots creure que hagi arribat?

Dialogue: 0,0:26:07.02,0:26:09.52,Default,,0,0,0,,No.\NLa veritat és que no.

Dialogue: 0,0:26:13.28,0:26:14.28,Default,,0,0,0,,Estàs preparat?

Dialogue: 0,0:26:19.98,0:26:21.46,Default,,0,0,0,,Tant com puc estar-ho.

Dialogue: 0,0:26:24.18,0:26:25.98,Default,,0,0,0,,Voldria no haver-ho de fer.

Dialogue: 0,0:26:28.96,0:26:31.18,Default,,0,0,0,,Sí... jo també.

Dialogue: 0,0:26:32.54,0:26:33.94,Default,,0,0,0,,Doncs per què ho fem?

Dialogue: 0,0:26:33.94,0:26:34.94,Default,,0,0,0,,Ja ho saps.

Dialogue: 0,0:26:36.38,0:26:38.46,Default,,0,0,0,,Em toca, després del que vas fer.

Dialogue: 0,0:26:38.46,0:26:39.56,Default,,0,0,0,,El que vaig fer?

Dialogue: 0,0:26:40.88,0:26:42.42,Default,,0,0,0,,I si no és culpa meva?

Dialogue: 0,0:26:42.42,0:26:44.10,Default,,0,0,0,,Què vols dir?\N-Pensa-hi.

Dialogue: 0,0:26:44.48,0:26:47.04,Default,,0,0,0,,El pare ho va fer tot.

Dialogue: 0,0:26:47.22,0:26:51.32,Default,,0,0,0,,Això vol dir\Nque ell em va fer tal com sóc.

Dialogue: 0,0:26:51.80,0:26:53.84,Default,,0,0,0,,Déu volia el Dimoni.

Dialogue: 0,0:26:54.90,0:26:56.66,Default,,0,0,0,,I doncs?\N-Doncs per què?

Dialogue: 0,0:26:57.26,0:26:59.02,Default,,0,0,0,,I per què fer-nos lluitar?

Dialogue: 0,0:26:59.78,0:27:01.40,Default,,0,0,0,,No hi trobo el sentit.

Dialogue: 0,0:27:02.64,0:27:04.00,Default,,0,0,0,,Què vols dir?

Dialogue: 0,0:27:06.44,0:27:09.26,Default,,0,0,0,,Ens matarem l'un a l'altre. I per què?

Dialogue: 0,0:27:10.08,0:27:11.86,Default,,0,0,0,,Una de les proves del pare.

Dialogue: 0,0:27:13.02,0:27:14.68,Default,,0,0,0,,I ni en sabem la resposta.

Dialogue: 0,0:27:16.80,0:27:17.82,Default,,0,0,0,,Som germans.

Dialogue: 0,0:27:19.78,0:27:21.82,Default,,0,0,0,,Baixem del taulell d'escacs.

Dialogue: 0,0:27:29.08,0:27:31.34,Default,,0,0,0,,Em sap greu, però no puc.

Dialogue: 0,0:27:33.14,0:27:35.36,Default,,0,0,0,,Sóc un bon fill i tinc unes ordres.

Dialogue: 0,0:27:35.36,0:27:36.52,Default,,0,0,0,,No les segueixis.

Dialogue: 0,0:27:36.52,0:27:39.36,Default,,0,0,0,,Et pensen que em rebel·laré? Ara?

Dialogue: 0,0:27:40.34,0:27:41.34,Default,,0,0,0,,No sóc com tu.

Dialogue: 0,0:27:41.52,0:27:44.84,Default,,0,0,0,,Sisplau, Miquel.\N-No has canviat gens, germanet.

Dialogue: 0,0:27:45.40,0:27:47.60,Default,,0,0,0,,Sempre donant la culpa als altres.

Dialogue: 0,0:27:48.28,0:27:50.26,Default,,0,0,0,,Estàvem junts i erem feliços.

Dialogue: 0,0:27:50.68,0:27:53.60,Default,,0,0,0,,Però ens vas traïr\Ni vas fer que el pare marxés.

Dialogue: 0,0:27:53.66,0:27:57.70,Default,,0,0,0,,Ningú no li fa fer res al pare.\NEll ens ho fa a nosaltres.

Dialogue: 0,0:28:01.68,0:28:03.34,Default,,0,0,0,,Ets un monstre, Llucifer.

Dialogue: 0,0:28:05.42,0:28:06.52,Default,,0,0,0,,I t'he de matar.

Dialogue: 0,0:28:08.28,0:28:09.80,Default,,0,0,0,,Si ha de ser així...

Dialogue: 0,0:28:13.26,0:28:15.26,Default,,0,0,0,,vull veure com ho intentes.

Dialogue: 0,0:28:36.92,0:28:39.32,Veu en off,,0,0,0,,Gunter, lieben, glauchen, globen.

Dialogue: 0,0:28:42.98,0:28:44.02,Veu en off,,0,0,0,,Au, vinga.

Dialogue: 0,0:28:46.90,0:28:48.60,Veu en off,,0,0,0,,Tinc una cosa a dir:

Dialogue: 0,0:28:51.52,0:28:53.66,Veu en off,,0,0,0,,millor cremar-se

Dialogue: 0,0:28:55.52,0:28:57.58,Veu en off,,0,0,0,,que esvanir-se.

Dialogue: 0,0:29:09.10,0:29:11.10,Veu en off,,0,0,0,,Començaré a fer foc.

Dialogue: 0,0:29:13.24,0:29:14.24,Default,,0,0,0,,Com va, nois?

Dialogue: 0,0:29:14.26,0:29:16.32,Veu en off,,0,0,0,,Incendiarem aquest lloc.

Dialogue: 0,0:29:18.16,0:29:19.80,Veu en off,,0,0,0,,El farem cendres.

Dialogue: 0,0:29:20.14,0:29:21.62,Default,,0,0,0,,Interrompo alguna cosa?

Dialogue: 0,0:29:30.54,0:29:31.58,Default,,0,0,0,,Hem de parlar.

Dialogue: 0,0:29:37.76,0:29:38.76,Default,,0,0,0,,Dean.

Dialogue: 0,0:29:40.06,0:29:44.24,Default,,0,0,0,,Fins i tot per a ser tu,\Naixò és un nivell d'estupidesa nou.

Dialogue: 0,0:29:44.76,0:29:46.66,Default,,0,0,0,,No amb tu, sinó amb en Sam.

Dialogue: 0,0:29:47.24,0:29:49.06,Default,,0,0,0,,Ja no ets el recipient, Dean.

Dialogue: 0,0:29:49.70,0:29:51.28,Default,,0,0,0,,No tens dret a ser aquí.

Dialogue: 0,0:29:53.78,0:29:56.08,Default,,0,0,0,,Adam, si encara hi ets, em sap greu.

Dialogue: 0,0:29:56.08,0:29:57.86,Default,,0,0,0,,L'Adam no hi és ara mateix.

Dialogue: 0,0:29:58.16,0:30:01.40,Default,,0,0,0,,Ets el següent,\Nperò necessito cinc minuts amb ell.

Dialogue: 0,0:30:01.44,0:30:05.06,Default,,0,0,0,,Cuc insignificant,\Nja no formes part de la història.

Dialogue: 0,0:30:05.06,0:30:06.62,Default,,0,0,0,,Ei, cara de cul!

Dialogue: 0,0:30:20.40,0:30:21.40,Default,,0,0,0,,Cara de cul?

Dialogue: 0,0:30:23.10,0:30:26.82,Default,,0,0,0,,Tornarà, i enfadat,\Nperò tens cinc minuts.

Dialogue: 0,0:30:27.68,0:30:28.68,Default,,0,0,0,,Castiel.

Dialogue: 0,0:30:31.12,0:30:35.28,Default,,0,0,0,,Has llançat un molotov de foc sagrat\Nal meu germà?

Dialogue: 0,0:30:37.62,0:30:38.62,Default,,0,0,0,,No.

Dialogue: 0,0:30:38.62,0:30:41.62,Default,,0,0,0,,L'únic que es pot ficar amb en Miquel\Nsóc jo.

Dialogue: 0,0:30:55.06,0:30:56.74,Default,,0,0,0,,Sammy, que em sents?

Dialogue: 0,0:31:00.80,0:31:01.80,Default,,0,0,0,,Saps què?

Dialogue: 0,0:31:02.64,0:31:06.10,Default,,0,0,0,,He intentat ser educat\Npel bé d'en Sam.

Dialogue: 0,0:31:07.04,0:31:13.42,Default,,0,0,0,,Però tu... \Nets com un gra al cul.

Dialogue: 0,0:31:32.10,0:31:33.10,Default,,0,0,0,,No!

Dialogue: 0,0:31:34.56,0:31:35.56,Default,,0,0,0,,Sí.

Dialogue: 0,0:31:42.38,0:31:43.38,Default,,0,0,0,,Sammy?

Dialogue: 0,0:31:45.22,0:31:47.32,Default,,0,0,0,,Que hi ets?\N-I tant que hi és.

Dialogue: 0,0:31:49.26,0:31:51.52,Default,,0,0,0,,I sentirà cruixir els teus ossos.

Dialogue: 0,0:31:55.16,0:31:56.26,Default,,0,0,0,,Tots.

Dialogue: 0,0:31:59.00,0:32:00.64,Default,,0,0,0,,Ens ho prendrem amb calma.

Dialogue: 0,0:32:07.04,0:32:09.22,Default,,0,0,0,,Sam, no passa res.

Dialogue: 0,0:32:09.30,0:32:11.12,Default,,0,0,0,,No et preocupis, sóc aquí.

Dialogue: 0,0:32:11.32,0:32:13.70,Default,,0,0,0,,Sóc aquí i no et deixaré sol.

Dialogue: 0,0:32:16.06,0:32:17.30,Default,,0,0,0,,No et deixaré sol.

Dialogue: 0,0:33:31.28,0:33:34.40,Default,,0,0,0,,Ja està, Dean. Tot anirà bé.

Dialogue: 0,0:33:37.30,0:33:38.30,Default,,0,0,0,,Ja el tinc.

Dialogue: 0,0:33:49.42,0:33:50.66,Veu en off,,0,0,0,,Bevotamoen.

Dialogue: 0,0:33:51.20,0:33:52.46,Veu en off,,0,0,0,,Tabeguessa.

Dialogue: 0,0:33:53.00,0:33:54.14,Veu en off,,0,0,0,,Babaloen.

Dialogue: 0,0:34:21.28,0:34:22.28,Default,,0,0,0,,Sam!

Dialogue: 0,0:34:24.46,0:34:26.00,Default,,0,0,0,,Això no acabarà així.

Dialogue: 0,0:34:26.94,0:34:29.26,Default,,0,0,0,,Fes-te enrere.\N-M'hi hauràs d'obligar.

Dialogue: 0,0:34:29.34,0:34:31.16,Default,,0,0,0,,He de lluitar amb ell, Sam.

Dialogue: 0,0:34:31.94,0:34:33.02,Default,,0,0,0,,Aquí i ara.

Dialogue: 0,0:34:33.76,0:34:35.00,Default,,0,0,0,,És el meu destí.

Dialogue: 0,0:35:54.96,0:35:56.00,Default,,0,0,0,,Cas, ets viu?

Dialogue: 0,0:35:57.56,0:35:58.60,Default,,0,0,0,,Millor que això.

Dialogue: 0,0:36:15.28,0:36:16.42,Default,,0,0,0,,Cas, ets Déu?

Dialogue: 0,0:36:17.68,0:36:19.04,Default,,0,0,0,,Gràcies per l'afalac.

Dialogue: 0,0:36:19.62,0:36:20.62,Default,,0,0,0,,Però no.

Dialogue: 0,0:36:22.02,0:36:24.18,Default,,0,0,0,,Tot i que crec que m'ha reviscut.

Dialogue: 0,0:36:28.24,0:36:29.36,Default,,0,0,0,,Nou i millorat.

Dialogue: 0,0:37:00.08,0:37:01.64,Veu en off,,0,0,0,,Els finals són difícils.

Dialogue: 0,0:37:03.96,0:37:08.38,Veu en off,,0,0,0,,Qualsevol mico pot cagar un principi\Nperò els finals són impossibles.

Dialogue: 0,0:37:10.06,0:37:12.82,Veu en off,,0,0,0,,Intentes lligar-ho tot,\Nperò mai pots.

Dialogue: 0,0:37:13.30,0:37:15.00,Veu en off,,0,0,0,,Els fans sempre es queixen.

Dialogue: 0,0:37:15.18,0:37:16.64,Veu en off,,0,0,0,,Sempre quedaran forats.

Dialogue: 0,0:37:17.62,0:37:21.90,Veu en off,,0,0,0,,És el final i tot ha de tenir sentit.\NÉs un maldecap espantós.

Dialogue: 0,0:37:27.78,0:37:29.24,Default,,0,0,0,,I què faràs ara?

Dialogue: 0,0:37:30.56,0:37:31.96,Default,,0,0,0,,Tornar al Cel, suposo.

Dialogue: 0,0:37:33.00,0:37:34.00,Default,,0,0,0,,Al Cel?

Dialogue: 0,0:37:34.00,0:37:36.62,Default,,0,0,0,,Amb en Miquel a la gàbia,\Ndeu ser un caos.

Dialogue: 0,0:37:36.62,0:37:38.38,Default,,0,0,0,,Així que ets el nou xèrif?

Dialogue: 0,0:37:40.88,0:37:42.96,Default,,0,0,0,,M'agrada la idea. Suposo que sí.

Dialogue: 0,0:37:43.88,0:37:47.74,Default,,0,0,0,,Déu et dona unes ales noves\Ni corres a remenar-li la cua.

Dialogue: 0,0:37:47.74,0:37:49.76,Default,,0,0,0,,No sé què vol Déu.

Dialogue: 0,0:37:50.40,0:37:51.66,Default,,0,0,0,,No sé ni si tornarà.

Dialogue: 0,0:37:51.88,0:37:55.24,Default,,0,0,0,,Només faig\Nel que sembla el més correcte.

Dialogue: 0,0:37:55.24,0:37:58.18,Default,,0,0,0,,Si el veus,\Ndigue-li que ell és el següent.

Dialogue: 0,0:38:00.88,0:38:01.92,Default,,0,0,0,,Estàs enfadat.

Dialogue: 0,0:38:04.26,0:38:06.16,Default,,0,0,0,,Et quedes curt.\N-Ha ajudat.

Dialogue: 0,0:38:06.68,0:38:10.44,Default,,0,0,0,,Potser més del que pensem.\N-Ho dius tu, que t'ha reviscut.

Dialogue: 0,0:38:10.60,0:38:12.58,Default,,0,0,0,,Però, i en Sam? I jo?

Dialogue: 0,0:38:13.20,0:38:14.62,Default,,0,0,0,,On és el meu premi?

Dialogue: 0,0:38:14.84,0:38:17.44,Default,,0,0,0,,Només he guanyat\Nun germà dins un forat.

Dialogue: 0,0:38:18.66,0:38:20.32,Default,,0,0,0,,Tens el que vas demanar.

Dialogue: 0,0:38:21.74,0:38:24.40,Default,,0,0,0,,Ni el Paradís ni l'Infern.

Dialogue: 0,0:38:25.64,0:38:27.28,Default,,0,0,0,,Només el mateix de sempre.

Dialogue: 0,0:38:29.46,0:38:30.54,Default,,0,0,0,,Ho dic de debó.

Dialogue: 0,0:38:31.02,0:38:32.22,Default,,0,0,0,,Què prefereixes?

Dialogue: 0,0:38:33.48,0:38:34.48,Default,,0,0,0,,Pau?

Dialogue: 0,0:38:35.34,0:38:36.34,Default,,0,0,0,,O llibertat?

Dialogue: 0,0:38:45.00,0:38:47.46,Default,,0,0,0,,Els comiats se't donen fatal, saps?

Dialogue: 0,0:38:55.00,0:38:58.16,Veu en off,,0,0,0,,En Dean i en Bobby\Nno es veuran en molt temps.

Dialogue: 0,0:39:04.62,0:39:09.46,Veu en off,,0,0,0,,La setmana que ve, en Bobby caçarà\Nun rougarou als afores de Dayton.

Dialogue: 0,0:39:10.12,0:39:11.28,Veu en off,,0,0,0,,Però en Dean, no.

Dialogue: 0,0:39:11.88,0:39:13.70,Veu en off,,0,0,0,,En Dean no volia ser salvat.

Dialogue: 0,0:39:14.14,0:39:17.34,Veu en off,,0,0,0,,Tot ell, cada part del seu ésser,\Nvol morir.

Dialogue: 0,0:39:17.80,0:39:19.64,Veu en off,,0,0,0,,O intentar salvar en Sam.

Dialogue: 0,0:39:20.38,0:39:21.84,Veu en off,,0,0,0,,Però no ho farà.

Dialogue: 0,0:39:22.78,0:39:24.50,Veu en off,,0,0,0,,Perquè va fer una promesa.

Dialogue: 0,0:39:34.88,0:39:35.88,Default,,0,0,0,,Hola, Lisa.

Dialogue: 0,0:39:36.78,0:39:38.02,Default,,0,0,0,,Gràcies a Déu.

Dialogue: 0,0:39:38.92,0:39:39.92,Default,,0,0,0,,Et trobes bé?

Dialogue: 0,0:39:43.32,0:39:44.32,Default,,0,0,0,,Sí.

Dialogue: 0,0:39:45.40,0:39:49.88,Default,,0,0,0,,Si no és massa tard,\Nm'agradaria prendre'm aquella cervesa.

Dialogue: 0,0:39:53.20,0:39:54.66,Default,,0,0,0,,Mai és massa tard.

Dialogue: 0,0:40:03.70,0:40:04.78,Default,,0,0,0,,Tranquil.

Dialogue: 0,0:40:05.90,0:40:07.08,Default,,0,0,0,,Tot anirà bé.

Dialogue: 0,0:40:12.28,0:40:13.92,Veu en off,,0,0,0,,Així que, quin sentit té?

Dialogue: 0,0:40:14.18,0:40:15.30,Veu en off,,0,0,0,,Fa mal de dir.

Dialogue: 0,0:40:16.16,0:40:20.10,Veu en off,,0,0,0,,Jo diria que ha estat una prova,\Nper a en Sam i en Dean.

Dialogue: 0,0:40:21.34,0:40:23.14,Veu en off,,0,0,0,,I crec que se n'han sortit.

Dialogue: 0,0:40:23.92,0:40:28.52,Veu en off,,0,0,0,,S'han enfrontat al bé, al mal,\Nals àngels, als dimonis, al destí,

Dialogue: 0,0:40:29.12,0:40:30.36,Veu en off,,0,0,0,,i a Déu mateix.

Dialogue: 0,0:40:31.50,0:40:33.44,Veu en off,,0,0,0,,Han pres la seva pròpia decisió.

Dialogue: 0,0:40:34.20,0:40:35.68,Veu en off,,0,0,0,,Han triat la família.

Dialogue: 0,0:40:36.96,0:40:40.52,Veu en off,,0,0,0,,I, bé, no es tractava d'això?

Dialogue: 0,0:40:41.92,0:40:43.66,Default,,0,0,0,,FI

Dialogue: 0,0:40:48.38,0:40:50.66,Veu en off,,0,0,0,,Sens dubte, els finals són difícils.

Dialogue: 0,0:40:51.68,0:40:53.06,Veu en off,,0,0,0,,Però, pensant-ho bé,

Dialogue: 0,0:40:54.18,0:40:57.00,Veu en off,,0,0,0,,no hi ha res que realment acabi, o sí?

Dialogue: 0,0:41:09.48,0:41:10.48,Default,,0,0,0,,Estàs bé?

Dialogue: 0,0:41:11.58,0:41:12.72,Default,,0,0,0,,Sí, estic bé.

8.3. Enllaços

Com que el treball es basa en la subtitulació d'un producte audiovisual, he penjat els subtítols que he creat i el video amb el qual he treballat a una carpeta de Dropbox anomenada "TFG", de manera que s'hi pugui accedir durant el període d'avaluació del treball.

L'enllaç a la carpeta és el següent:

https://www.dropbox.com/sh/5irtxat1vgc2h8m/AAB9QxRF_9MN26KDKy1g4DNEa?dl=0